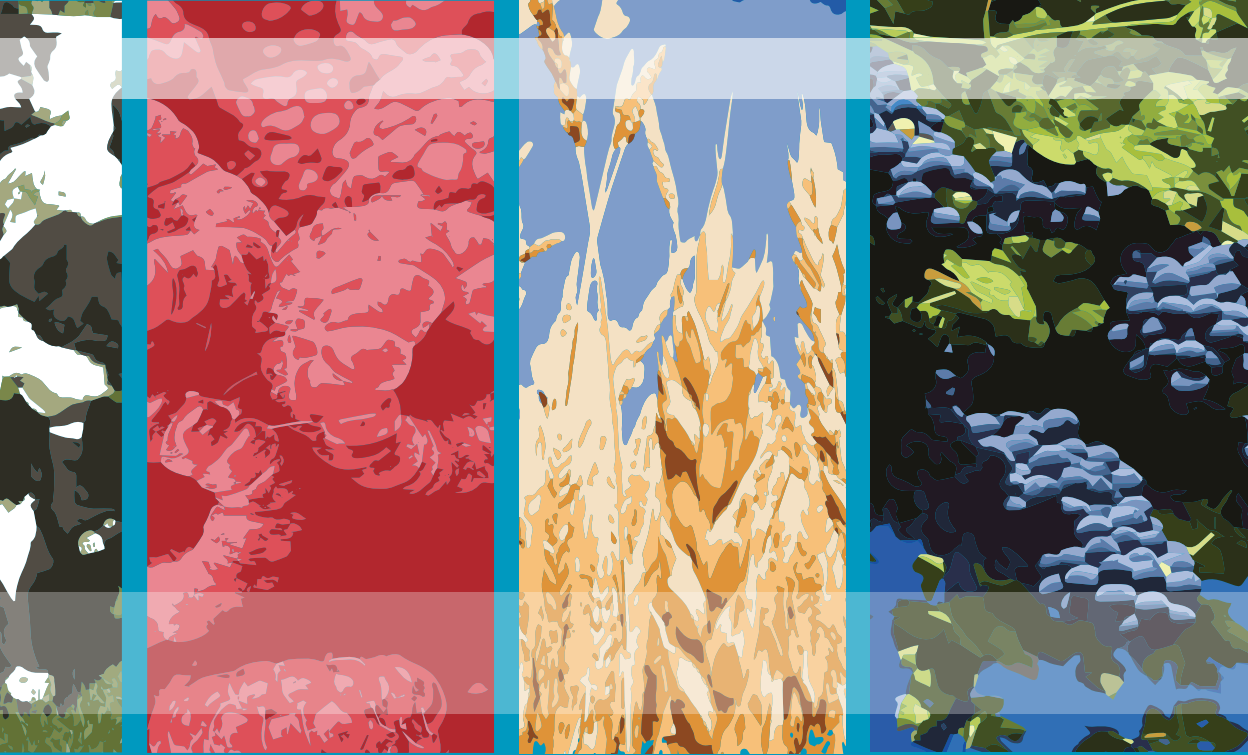

Stalna konferencija
gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

Stefan Dragutinović
Slobodan Živanović
Sanja Prodanović

**PRIRUČNIK ZA PRAĆENJE PROGRAMA
PODRŠKE ZA SPROVOĐENJE
POLJOPRIVREDNE POLITIKE
I POLITIKE RURALNOG RAZVOJA
JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE
I IZVEŠTAVANJE O NJEMU**

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

**PRIRUČNIK ZA PRAĆENJE PROGRAMA PODRŠKE
ZA SPROVOĐENJE POLJOPRIVREDNE POLITIKE
I POLITIKE RURALNOG RAZVOJA JEDINICA
LOKALNE SAMOUPRAVE I IZVEŠTAVANJE O NJEMU**

Stefan Dragutinović
Slobodan Živanović
Sanja Prodanović

**PRIRUČNIK
ZA PRAĆENJE PROGRAMA PODRŠKE
ZA SPROVOĐENJE POLJOPRIVREDNE
POLITIKE I POLITIKE RURALNOG RAZVOJA
JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE
I IZVEŠTAVANJE O NJEMU**

Beograd, 2018.

**PRIRUČNIK ZA PRAĆENJE PROGRAMA PODRŠKE
ZA SPROVOĐENJE POLJOPRIVREDNE POLITIKE
I POLITIKE RURALNOG RAZVOJA JEDINICA LOKALNE
SAMOUPRAVE I IZVEŠTAVANJE O NJEMU**

Autori

Stefan Dragutinović
Slobodan Živanović
Sanja Prodanović

Izdavač

Stalna konferencija gradova i opština
– Savez gradova i opština Srbije
Makedonska 22, 11000 Beograd

Za izdavača

Đorđe Staničić, generalni sekretar SKGO

Lektura

Ivana Andrić

Dizajn i priprema za štampu

Atelje, Beograd
www.atelje.rs

Štampa

Dosije studio, Beograd
www.dosije.rs

Tiraž: 500 primeraka

978-86-88459-92-1

ISBN 978-86-88459-92-1

9 788688 459921 >

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Izradu i objavljivanje ove publikacije podržao je projekat „Institucionalna podrška SKGO - druga faza”, koji finansira Švajcarska agencija za razvoj i saradnju (SDC), a sprovodi SKGO. Ova publikacija ne predstavlja stavove Švajcarske agencije za razvoj i saradnju (SDC) i SKGO. Za informacije i stavove u ovoj publikaciji odgovorni su isključivo autori.

Sadržaj

1. UVOD	7
1.1. Koji je cilj Priručnika?.....	7
1.2. Kome je Priručnik namenjen?.....	7
1.3. Novi model ruralnog razvoja.....	10
2. PLANIRANJE	11
3. PRAĆENJE	13
3.1. Praćenje zasnovano na rezultatima.....	13
4. EVALUACIJA EFEKATA DOKUMENATA JAVNE POLITIKE	17
5. PRIMER IZRADE TABELA ZA PRAĆENJE PROGRAMA JLS	19
6. IZVEŠTAVANJE – IZVEŠTAJ O SPROVOĐENJU MERA POLJOPRIVREDNE POLITIKE I POLITIKE RURALNOG RAZVOJA	27
7. PRILOZI	39

1. UVOD

1.1. Koji je cilj Priručnika?

Priručnik za praćenje, evaluaciju i izveštavanje o programu podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja, jedinice lokalne samouprave namenjen je za godišnje praćenje realizacije programa, ostvarenih rezultata i efektivnosti sprovedenih mera. Na ovaj način pruža se osnova za dalje programiranje, kako u smislu sprovođenja i unapređenja i korekcije postojećih, tako i u smislu uvođenja novih mera u program.

Cilj ovog Priručnika je da čitaocu pruži informacije o:

- osnovnim procesima, svrsi, standardima, praksama i principima vezanim za procese planiranja, praćenja i evaluacije u smislu praćenja efekata i rezultata programa podrške poljoprivredi i ruralnom razvoju;
- glavnim elementima samog procesa planiranja i praćenja realizacije lokalnih programa podrške i dostizanja postavljenih ciljeva programa, uz pomoć definisanih pokazatelja; elementima procesa evaluacije i upotrebe dobijenih rezultata za korekciju programa i pripremu finalnih izveštaja o realizovanoj podršci, u formatu koji je propisalo Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (MPŠV);
- razlozima za podizanje i kvalitativno unapređenje sistema planiranja i programiranja mera podrške poljoprivredi i ruralnom razvoju u Srbiji.

1.2. Kome je Priručnik namenjen?

Priručnik je namenjen kreatorima politika, programa, mera i drugih vidova podrške koji žele da unaprede svoj rad praćenjem postignutih rezultata. Dokument ima poseban fokus na JLS koje kreiraju lokalne programe podrške poljoprivredi i ruralnom razvoju definisane Pravilnikom o obrascu i sadržini programa podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja i obrascu izveštaja o sprovođenju mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja. Pored toga, Priručnik može poslužiti i:

- drugim telima koja se bave planiranjem i praćenjem regionalnih i nacionalnih programa i drugih projektnih aktivnosti ili strateškim dokumentima

- telima koja se bave upravljanjem poverenim procesima i evaluatorima
- vođama projekata koji svoje odluke donose na osnovu rezultata praćenja i evaluacije realizovanih aktivnosti
- jedinici lokalne samouprave koja je uključena u realizaciju programa podrške na lokalnom nivou
- agencijama, konsultantskim kućama, nevladinom sektoru i drugim organizacijama koje se bave programima i merama vezanim pre svega za oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja.

U skladu sa Zakonom o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju („Sl. glasnik RS”, br. 10/13, 142/14, 103/15 i 101/16) i Pravilnikom o obrascu i sadržini programa podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja i obrascu izveštaja o sprovođenju mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja („Sl. glasnik RS”, br. 24/215, 111/15, 110/16 i 16/18) jedinice lokalne samouprave mogu da donose svoje jednogodišnje programe i u okviru njih utvrđuju mere koje će sprovoditi.

U okviru programa, JLS detaljno analizira komparativne prednosti na svojoj teritoriji i u skladu sa njima definiše odgovarajući skup mera podrške kako bi se na efikasan i efektivan način pružila podrška lokalnom ruralnom stanovništvu. U okviru svake od izabраниh mera u programu, JLS jasno određuje investicije koje želi da finansira, vodeći računa o njihovom pravilnom izboru i klasifikaciji (mere direktnih plaćanja, mere kreditne podrške, mere ruralnog razvoja ili ostale mere). Nakon realizacije programa, u skladu sa članom 13. navedenog zakona, JLS je u obavezi da do 31. marta tekuće godine ministarstvu nadležnom za poslove poljoprivrede i ruralnog razvoja podnese izveštaj o sprovođenju mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja za prethodnu godinu.

U periodu od usvajanja Zakona o podsticajima u poljoprivredi i ruralnom razvoju do donošenja Pravilnika o sadržini programa i izveštaja o sprovođenju mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja, kojim je utvrđena forma u kojoj se oni dostavljaju, predstavnici JLS su svoje programe i izveštaje pripremali u nestandardizovanom formatu, sa podacima koji nisu uporedivi, nisu uniformni i nisu mogli da se koriste u statističke i analitičke svrhe. Iako je pomenuti zakon predvideo mogućnost izrade programa i obavezu dostavljanja izveštaja, njihova forma nije bila utvrđena, te su predstavnici JLS, svako na svoj način, određivali sadržinu (sadržaj) i strukturu svojih programa i izveštaja. Iz tog razloga, lokalne programe i izveštaje o sprovedenim merama karakterisali su neujednačena terminologija, neadekvatna klasifikacija i netačno izražena sredstva po merama i korisnicima, i nije postojala nikakva mogućnost za kvalitativno i kvantitativno poređenje podataka. Neadekvatan sadržaj i struktura programa JLS nisu omogućavali primenu kvantitativne i kvalitativne analize efekata mera ruralnog razvoja na nivou JLS, a samim tim ni sprovođenje evaluacije mera ruralnog razvoja na nacionalnom nivou.

Obukom predstavnika JLS, koja je sprovedena u dve faze a uz podršku Stalne konferencije gradova i opština (SKGO), uspostavljen je jedinstven sistem programiranja i izveštavanja prema metodologiji EU, što je rezultiralo jedinstvenim načinom pripreme programa podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja i pripreme izveštaja o sprovođenju mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja. Kako su 2016. godine predstavnici JLS prvi put pripremali izveštaj u novoj formi, tokom analize podataka u dostavljenim izveštajima uočena je neophodnost izrade posebnog uputstva za kvalitetno popunjavanje obrasca za izveštavanje.

Prilikom propisivanja obaveze izveštavanja o sprovedenim programima, cilj Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede bio je da omogući donosiocima programa (predstavnicima JLS):

- sistematičnije praćenje sprovođenja godišnjih programa mera podrške poljoprivredi i ruralnom razvoju,
- kvalitetniju ocenu efekata sprovedenih mera i
- jasniji proces pripreme mera podrške za narednu godinu (na osnovu analize egzaktnih podataka iz prethodne godine).

Na osnovu propisanih obrazaca predstavnici JLS koji sprovode proces pripreme godišnjih programa i izveštaja po prvi put su jasno mogli da uporede planirane sa realizovanim aktivnostima odnosno da utvrde stepen uspešnosti primene sprovedenih mera i, u okviru njih, pojedinačnih investicija. Takođe, jedan od razloga propisivanja obaveze donošenja izveštaja jeste i uspostavljanje sistema kontrole dvostrukog finansiranja investicija iz različitih javnih izvora (investicije sa lokalnog, regionalnog ili nacionalnog nivoa).

Sprovođenjem jedinstvenog procesa izveštavanja, definisan je zajednički cilj MPŠV i JLS koji se ogleda u uspostavljanju komplementarnog sistema podrške na nacionalnom i lokalnom nivou u okviru kojeg za istu vrstu investicija i troškova neće biti moguće dvostruko finansiranje iz javnih fondova.

Definisanjem jednoobraznog načina programiranja i izveštavanja uvedena je zajednička terminologija, koja predstavlja važan korak ka lakšem i boljem razumevanju politike ruralnog razvoja i predstavlja osnov za zajednički rad na izgradnji koordinisanog sistema podrške ruralnom razvoju po metodologiji EU. Istovremeno, rezultati ovog procesa omogućavaju MPŠV kvalitetnu analizu podataka o podršci poljoprivrednim proizvođačima za potrebe pregovora sa EU. Takođe, kreatori razvojnih politika u JLS će moći na jednoobrazan način da pripreme kvalitetne izveštaje o realizovanim sredstvima podrške iz sopstvenih programa, čime će se, između ostalog, pomoći i kvalitetnijoj izradi nacionalnih programa za poljoprivredu i ruralni razvoj. Primena ovakvog pristupa u izveštavanju i programiranju daje dobru osnovu za uspostavljanje „*State Aid*” modela finansiranja u budućnosti.

1.3. Novi model ruralnog razvoja

Proces kreiranja politika podrazumeva i definisanje pravca delovanja kao projekcije željenih rezultata intervencija, koji se mogu dobro postaviti samo uz postojanje dobre analize i kvalitetnih podataka. Politika poljoprivrede i ruralnog razvoja, koja se poslednjih nekoliko godina intenzivno priprema za procese i procedure koji se definišu u EU, jeste živa politika izložena stalnim promenama i prilagođavanjima realnim potrebama zajednice. Sam proces korekcija predstavlja dobar put da se na pravi način i pravovremeno identifikuju svi potencijalni problemi i da se za njih pripremi adekvatan set intervencija. Ovaj proces zahteva analizu zasnovanu na činjenicama i kvantifikovanim pokazateljima, sa glavnim zadatkom da se izbegnu samovoljne i proizvoljne procene donosilaca odluka.

Sistem planiranja može se znatno unaprediti ukoliko se u taj proces efektivno uključe i praćenje i evaluacija. Dobro planiranje znači da je sva pažnja usmerena na rezultat koji je značajan za ostvarivanje zacrtanih ciljeva, dok praćenje i evaluacija pomažu da se na osnovu prethodnih aktivnosti, uspeha ili neuspeha, uči i daju saznanja kreatorima politika i programa o tome da li će određene inicijative u budućnosti dati očekivane rezultate i poboljšati planirane efekte intervencija.

Pored toga, rezultati jednog programskog ciklusa mogu usloviti i izmene u samom načinu prikupljanja podataka i sprovođenja procesa praćenja i evaluacije, što doprinosi njihovom unapređenju.

Sistem planiranja mera podrške za JLS dizajniran je prema osnovnim pravilima i zahtevima Evropske unije i modelima koji su definisani za sve zemlje koje koriste raspoložive fondove za ruralni razvoj. Od 2000. godine se ustalilo da programski ciklus u EU traje sedam godina. Jedan od razloga je i taj što se došlo do zaključka da se efekti mera podrške najbolje mogu oceniti i ispraviti ako se prate i evaluiraju u dovoljno dugom periodu. Nakon takvog jednog ciklusa, obavlja se detaljna analiza i izrađuju predlozi za izmene strateških dokumenata i postojećih programa podrške. Ovakav proces se sprovodi kroz tri faze: *planiranje, praćenje i evaluaciju*.

2. PLANIRANJE

Planiranje predstavlja proces koji definiše ciljeve i određuje način i sredstva za dostizanje ciljeva. Planiranje obuhvata nekoliko važnih koraka, i to:

- definisanje vizije, ciljeva i rezultata koje treba postići
- formulisanje mera koje su potrebne za realizaciju ciljeva
- određivanje i alociranje svih potrebnih resursa (finansijskih, ljudskih i drugih)
- definisanje načina realizacije i modela za praćenje i evaluaciju.

Postoji izreka da je *neuspešno planiranje – planiranje neuspeha*. Iako nije do kraja tačno da su oni koji loše planiraju osuđeni na neuspeh, dokazi koje nalazimo u praksi jasno govore da dobar plan vodi ka većoj efikasnosti i efektivnosti. Uloga plana može se prikazati kroz gradnju kuće, jer ukoliko nemamo dobar plan, isto je kao da gradimo kuću bez projektne dokumentacije. Ovo praktično znači da ne znamo šta će nam od materijalnih i ljudskih resursa biti potrebno, da li će objekat koji gradimo odgovarati potrebama i očekivanjima budućih stanara i koliko će koštati. Ukratko, planiranje nam pomaže da definišemo ciljeve programa koje želimo da ostvarimo i način na koji ćemo do toga stići.

Povezanost i uslovljenost planiranja, praćenja i evaluacije

- Bez dobrog planiranja i definisanja očekivanih rezultata neće biti jasno šta i na koji način treba pratiti i, kasnije, evaluirati. Bez planiranja sa jasnim zadacima i okvirima neće biti dobre osnove za evaluaciju. Ukoliko okviri nisu precizno postavljeni, neće biti moguće oceniti uspešnost u ostvarivanju ciljeva.
- Ukoliko sistem praćenja nije dobro isplaniran i realizovan, neće biti prikupljeni potrebni podaci za evaluaciju, čime proces gubi smisao i preporuke koje proizlaze iz tog procesa neće biti od koristi prilikom korekcija mera podrške.
- Proces praćenja, sam po sebi, ne obezbeđuje sve potrebne podatke za kvalitetnu evaluaciju i čini samo obavezan, ali ne i jedini alat u procesu prikupljanja podataka za analize.
- Ciklusi praćenja i evaluacije po pravilu uvek dovode do određenih izmena programa i čine ih korisnijim i efektivnijim.

Za više informacija o planiranju javnih politika i izradu dokumenata javnih politika pogledati dokument „Smernice za izradu, praćenje, evaluaciju i izveštavanje o sprovođenju Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja JLS”.

3. PRAĆENJE

3.1. Praćenje zasnovano na rezultatima

Pratiti znači posmatrati. Pratiti rezultate znači posmatrati da li su ostvareni očekivani rezultati i da li se proces sprovođenja programa odvija po planu i u skladu sa definisanim procedurama. Praćenje pruža mogućnost da se posmatranjem određenih parametara oceni logičnost mera predviđenih programom, planiranim aktivnostima i procesima, i daje smernice za uvođenje određenih izmena programa, dizajniranih mera podrške, planova i rezultata. Da bi se došlo do objektivnih pokazatelja i smernica za korektivne mere, potrebna je dobra usklađenost, definisanost, sistematičnost i povezanost ovih aktivnosti.

Praćenje nije prosto postavljanje pitanja „Da li sprovodimo aktivnosti koje smo planirali?“, već podrazumeva i pitanje „*Da li ostvarujemo napredak u dostizanju zacrtanih ciljeva?*“. Razlika između ova dva pristupa je veoma važna. U užem smislu, praćenje može biti samo praćenje aktivnosti sprovođenja programa i trošenja planiranih sredstava. U širem smislu, ovaj proces prati i vezane aktivnosti i efekte kao posledice delovanja i daje informacije o potrebnim korektivnim akcijama i merama koje bi trebalo preduzeti radi obezbeđivanja efektivnosti i kvaliteta sprovođenja programa i dostizanja zacrtanih ciljeva.

U javnom sektoru je već dugo prisutna praksa praćenja sprovođenja javnih politika i to najčešće kroz praćenje troškova, prihoda, programskih i projektnih aktivnosti, kadrovskih i drugih resursa itd. i ta praksa je zasnovana na tradicionalnom pristupu u praćenju i evaluaciji. U praksi se pokazalo da tradicionalni pristup u praćenju i evaluaciji ima ozbiljna ograničenja. Ta ograničenja onemogućuju sagledavanje kompletnog procesa implementacije javnih politika i onemogućuju pravovremeno pružanje svih potrebnih informacija o rezultatima sprovedenih javnih politika.

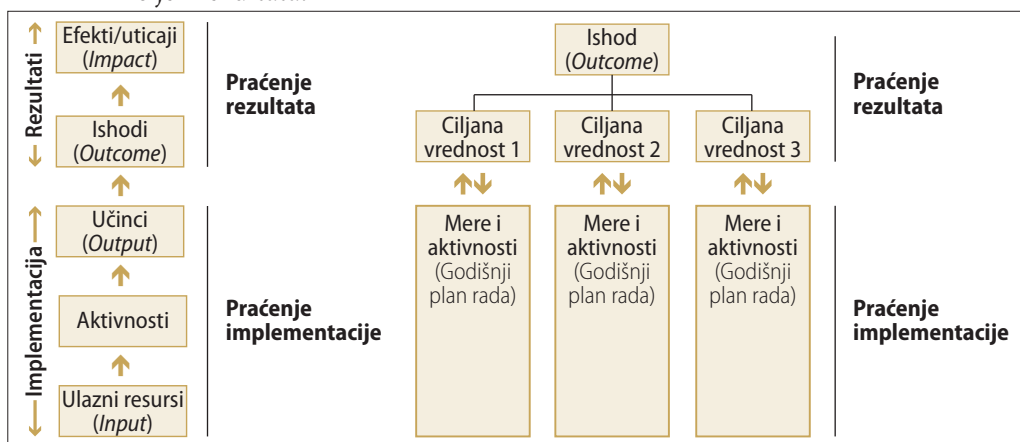
Kao odgovor na sve nedostatke tradicionalnog pristupa u praćenju i evaluaciji i kao odgovor na potrebe za poboljšanjem kvaliteta usluga organa javne vlasti razvijen je novi sistem za praćenje zasnovan na teoriji promena, – praćenje i evaluacija zasnovani na rezultatima (engl. *Results-based monitoring and evaluation – RB M&E*). Osnovna razlika između tradicionalnog pristupa u praćenju i evaluaciji i praćenju i evaluaciji zasnovanim na rezultatima se ogleda u sledećem:

- tradicionalni pristup u praćenju i evaluaciji se prevashodno fokusira na praćenje i evaluaciju ulaznih resursa (engl. *input*), aktivnosti i učinaka (engl. *output*), odnosno fokus tradicionalnog pristupa je na pukom sprovođenju javnih politika;

- praćenje i evaluacija zasnovani na rezultatima kombinuju tradicionalni pristup u praćenju implementacije sa procenom rezultata (ishoda i uticaja) javnih politika, odnosno *fokus RB M&E je na postignutim rezultatima (ishodima i efektima)*.

Principi sistema *RB M&E* se jednako dobro primenjuju na organizacije, politike, programe i projekte. Praćenje i evaluacija zasnovani na rezultatima predstavljaju moćan alat koji se koristi kako bi pomogao kreatorima javnih politika i donosiocima odluka da prate napredak u realizaciji javnih politika, da daju odgovor na pitanje da li su postignuti željeni ishodi (engl. *outcome*) i kakav je njihov krajnji uticaj (engl. *impact*) na sve zainteresovane strane (engl. *stakeholders*) u društvu.

Grafik 1. Osnovni tipovi praćenja (monitoringa) i veza između praćenja implementacije i rezultata.

Izvor: *The Road to Results*, The World Bank

Postupak praćenja napretka ili nedostatka napretka u ostvarivanju rezultata (ishoda i efekata) ili ciljeva programa podrške započinje se sa definisanjem baznih (početnih) vrednosti posmatranih pokazatelja (indikatora). Sakupljanje podataka o početnim vrednostima analiziranih pokazatelja suštinski znači davanje odgovora na pitanje „Gde se mi sada nalazimo?”. Početne vrednosti nam pružaju informacije (kvalitativne ili kvantitativne) o vrednostima posmatranog pokazatelja na početku (ili odmah pre) planirane intervencije u vidu seta planiranih mera i aktivnosti. Polazne vrednosti posmatranih pokazatelja kreatori javne politike treba da utvrde kroz sprovođenje analize postojećeg stanja. U slučaju dobro urađene analize postojećeg stanja, definisanje baznih vrednosti će biti svedeno na formalnost (prepisivanje).

Sledeći i poslednji korak u praćenju napretka ili nedostatka napretka u ostvarivanju rezultata (ishoda i efekata) ili ciljeva programa podrške jeste definisanje realističnih ciljnih vrednosti posmatranih pokazatelja (indikatora). U suštini, ciljane vrednosti predstavljaju merljive vrednosti pokazatelja koji se žele postići za tačno određeni vremenski period.

Za svaki pokazatelj rezultata i međurezultata treba da postoji samo jedna ciljana vrednost, koja obuhvata realan vremenski period u kom je ciljana vrednost ostvariva.

Praćenje zasnovano na rezultatima je kontinuirani proces sakupljanja i analize informacija o ključnim pokazateljima i upoređivanja ostvarenih rezultata sa očekivanim rezultatima, kako bi se izmerio stepen ostvarenja rezultata (ishoda i efekata) ili ciljeva programa podrške koji se implementira. To je kontinuirani proces merenja napretka praćenjem dokaza o postizanju specifičnih i unapred utvrđenih kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih rezultata ili ciljeva javne politike korišćenjem odgovarajućih pokazatelja.

Imajući u vidu značaj pokazatelja u informisanju zainteresovanih strana o stepenu realizacije postavljenih rezultata (ishoda i efekata) ili ciljeva javnih politika, razvoj pokazatelja predstavlja osnovnu aktivnost u izgradnji sistema *RB M&E*. Tačna specifikacija onoga što treba da se meri i kako treba da se meri ne samo da pomaže u praćenju napretka u ostvarivanju rezultata ili stepenu ostvarivanja ciljeva javnih politika, već predstavlja i moćno motivaciono i korektivno sredstvo.

Za više informacija o praćenju sprovođenja javnih politika pogledati dokument „Smernice za izradu, praćenje, evaluaciju i izveštavanje o sprovođenju Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja JLS”.

4. EVALUACIJA EFEKATA DOKUMENATA JAVNE POLITIKE

Evaluacija javnih politika zasnovana na rezultatima predstavlja procenu sprovedene intervencije (mera i aktivnosti) radi utvrđivanja njene relevantnosti, efikasnosti, delotvornosti, uticaja i održivosti. Namera zbog koje se pritupa procesu evaluacije javnih politika jeste da se pruže verodostojne i korisne informacije o sprovedenoj intervenciji i da se naučene pouke iz prošlih intervencija primene u budućem odlučivanju kreatora javnih politika. Evaluacija posmatra sprovedenu intervenciju iz šireg konteksta, kako bi se ustanovilo da li je napredak u ostvarivanju ciljeva javne politike uzrokovan sprovedenom intervencijom ili za nastalu promenu postoji neko drugo objašnjenje. Ključne koristi koje proizlaze iz dobro sprovedene evaluacije su donošenje odluka zasnovanih na dokazima o tome koje od predloženih mera treba poboljšati i/ili replicirati, šta treba unaprediti, sa kojim praksama treba prekinuti i sa kojih mera treba pomeriti fokus.

Proces izrade evaluacije započinje se izradom *ex-post* analize efekata programa podrške radi njihovog preispitivanja i unapređenja. *Ex-post analiza efekata predstavlja analizu postignutih učinaka, kao i efektivnosti i efikasnosti mera sadržanih u već usvojenom dokumentu javne politike, odnosno propisu tokom odnosno posle njihovog sprovođenja, s ciljem da se oni preispitaju i unaprede.*

Ex-post analiza efekata omogućava sagledavanje stvarnih pozitivnih i negativnih, direktnih i indirektnih efekata koje mere sadržane u dokumentu javne politike, odnosno propisu proizvode tokom primene, kako bi se utvrdilo da li je neophodno preduzeti dodatne i/ili korektivne mere radi smanjenja negativnih efekata, odnosno njihovog svođenja na najmanju moguću meru, otklanjanja uzroka problema nastalih tokom sprovođenja javne politike, te postizanja zacrtanih rezultata (ishoda i efekata) ili ciljeva.

Ex-post analizom efekata programa podrške nakon njegovog prestanka i/ili isteka važenja se utvrđuje sledeće:

- da li su sprovedene sve mere i aktivnosti planirane dokumentom javne politike i koji je stepen ostvarenja vrednosti pokazatelja korišćenih za merenje učinaka tih mera,
- stepen ostvarenja pokazatelja korišćenih programa podrške;
- da li su sprovedene mere imale očekivane efekte, kakve i kolike su efekte (pozitivne i negativne) proizvele;

- razloge zbog kojih su identifikovane mere uticale na ostvarivanje ili neostvarivanje ciljnih vrednosti pokazatelja korišćenih u programu podrške;
- mere i razloge zbog kojih su te mere proizvele indirektno pozitivne i/ili negativne efekte u odnosu na realizaciju drugih mera.

Stepen realizacije pokazatelja korišćenih za merenje učinaka, ishoda i efekata se utvrđuje uporednom analizom (poređenjem) tekućih vrednosti sa planiranim ciljnim vrednostima pokazatelja korišćenih u dokumentima javnih politika (strategija, program i/ili akcionog plana). Kod procene pozitivnih, negativnih i indirektnih efekata mera korišćenih u dokumentima javnih politika koriste se kvantitativna i kvalitativna analiza.

Zakon o planskom sistemu Republike Srbije propisuje dinamiku izveštavanja o sprovođenju dokumenata javne politike (ex-post analiza):

- Izveštaj o rezultatima sprovođenja programa se sačinjava po isteku svake kalendarske godine. Finalni izveštaj o rezultatima sprovođenja programa se sačinjava u roku od 6 meseci nakon isteka primene tog programa.

Sprovođenje evaluacije javnih politika se ne završava sprovođenjem *ex-post* analize efekata dokumenta već usvojenih javnih politika. Koliko god da je detaljna pomenuta analiza, ona ne pruža sve informacije o efektima sprovedenih javnih politika potrebnih za donošenje konačnog suda o njenoj uspešnosti.

Ex-post analiza pruža podatke i informacije o rezultatima sprovođenja i efektima sprovedene javne politike iz vizure organa državne uprave. Kako bi se upotpunila slika, potrebno je izvršiti evaluaciju javne politike iz vizure svih zainteresovanih strana, a posebno ciljne grupe koja je direktno pogođena merama javne politike koja je predmet evaluacije. Ovu evaluaciju po pravilu sprovodi nezavisni evaluator, kako bi se izbegla pristrasnost kod donošenja nalaza evaluacije.

Za više informacija o evaluaciji javnih politika pogledati dokument „Smernice za izradu, praćenje, evaluaciju i izveštavanje o sprovođenju Strategije poljoprivrede i ruralnog razvoja JLS”.

5. PRIMER IZRADE TABELA ZA PRAĆENJE PROGRAMA JLS

Tabele za praćenje programa JLS treba da omoguće:

- prikupljanje podataka o praćenju za procenu napretka pokazatelja rezultata
- objedinjavanje podataka svih programa JLS.

Podaci koji se prikupljaju odnose se na podatke iz programa u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja JLS. Vremenski period obuhvaćen podacima za praćenje se odnosi na godinu implementacije, odnosno prethodnu kalendarsku godinu.

Unos podataka treba da se vrši redovno, nakon ugovaranja i/ili nakon konačne isplate. Što se učestalosti pripreme tiče, tabele za praćenje treba pripremati *najmanje jednom godišnje* prilikom izrade godišnjeg izveštaja o realizaciji programa JLS, kao i posle svakog poziva za podnošenje prijava.

Tabele za praćenje koriste *kalendarsku godinu kao okvir* tako da se sva plaćanja u određenoj kalendarskoj godini iskazuju u godišnjem izveštaju o sprovođenju za tu godinu.

Prikupljanje podataka treba da se izvrši nakon što podaci postanu dostupni – neki podaci se prikupljaju u trenutku odobravanja projekta, a druge informacije po završetku projekta.

Finansijski podaci koji se odnose na sprovođenje mera se izražavaju kao „realizovani troškovi (isplate)” izvršeni od strane JLS.

Jedinica mere koja se koristi treba da se navede u tabelama za praćenje za sve pokazatelje.

U nastavku je dat primer *tabele za praćenje napretka* u sprovođenju programa u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja JLS, i to realizovane i dostignute ciljane vrednosti u posmatranoj godini, tok apsorpcije sredstava i praćenje sprovođenja mere prema sektoru proizvodnje i tipu investicije.

Tabela 1. Tabela za praćenje napretka u sprovođenju programa u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja JLS

ŠIFRA MERE	MERA	Pokazatelji učinka	Godina realizacije (1)	Ukupno realizovano za period od ___ do godine N (2)	Ciljne vrednosti za period od ___ do N+5 (3)	% izvršenja (2/3)
101	Investicije u fizička sredstva poljoprivrednih gazdinstava					
103	Investicije za preradu i marketing poljoprivrednih proizvoda i proizvoda ribarstva					
		itd. (Uneti sve mere koje se finansiraju programom JLS)				

Tabela 3. Tabela za praćenje mere investiranja u fizička sredstva poljoprivrednih gazdinstava prema sektoru proizvodnje

PROGRAM JLS											
101.a: Investicije u fizička sredstva poljoprivrednih gazdinstava											
mesec/godina											
Pregled podataka prema sektoru (u RSD)											
Tip proizvodnje u zavisnosti od investicije	Investicije u fizička sredstva poljoprivrednih gazdinstava Ugovoreni/odobreni prihvatljivi troškovi	Broj mladih poljoprivrednika koji su korisnici ⁽¹⁾	Planirano		Realizacija		Ukupno planirani obim investicije (000 RSD)	Procenat realizacije (B)/(A)			
			Isplaćeni prihvatljivi troškovi								
			Ukupno broj primljenih prijava	Odobreno	Ispalčeno	Ukupni javni i privatni troškovi			Ukupni javni troškovi (B)	Ukupni javni troškovi (B)	
Mleko	0	0	0	0	0	0	0	0			
Mlečne krave											
Opšti troškovi											
Meso	0	0	0	0	0	0	0	0			
Goveda											
Svinje											
Ovce i koze											
Živina											
Opšti troškovi											
Voće i povrće	0	0	0	0	0	0	0	0			
Voće											
Povrće											
Opšti troškovi											
Ratarstvo	0	0	0	0	0	0	0	0			
Žita											
Uljarice											
Šećerna repa											
Opšti troškovi											
Ostalo	0	0	0	0	0	0	0	0			
Ostalo...											
Opšti troškovi											
Ukupno	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

(1) Mladi poljoprivrednik starosti ispod 40 godina, sa odgovarajućim profesionalnim znanjem i veštinama, u trenutku donošenja odluka o dodeli sredstava

Tip investicije Ukupan broj primljenih prijava Odobreno	Broj projekata / investicija u poljoprivredna gazdinstva		Jedinične mere		Realizacija	Ukupan planirani obim investicije (000 RSD)	Procenat realizacije (B)/(A)
	Isplaćeno	Ugovoreni/odobreni prihvatljivi troškovi	Isplaćeni prihvatljivi troškovi				
			Fizička jedinica	Količina	Ukupni javni troškovi (A)	Ukupni javni i privatni troškovi (B)	
Sektor mesa (goveda, ovce i koze, svinje i živina)	0	0			0	0	
Izgradnja/rekonstrukcija	0	0			0	0	
Izgradnja novih radnih objekata				Broj objekata			
Rekonstrukcija radnih objekata				Broj objekata			
Objekti za goveda, ovce i koze, svinje i živinu				Broj objekata			
Objekti za skladištenje stajnjaka				Broj objekata			
Postrojenja za tretiranje otpadnih voda i upravljanje otpadom				Broj postrojenja			
Obnovljiva energija				Broj postrojenja			
<i>Nabavka i instalacija opreme</i>	0	0			0	0	
Oprema za objekte za goveda, ovce i koze, svinje i živinu				Količina opreme			
Oprema za pripremu krmnog bilja				Količina opreme			
Oprema za ishranu				Količina opreme			
Tehnološka oprema				Količina opreme			
Oprema za rukovanje stajskim đubrivom				Količina opreme			
Oprema za upravljanje otpadom, tretiranje otpadnih voda i mere prevencije zagađenja				Količina opreme			
Obnovljiva energija				Količina opreme			
Specijalizovana oprema za transport				Količina opreme			
Traktori				Količina opreme			
Ostala mehanizacija i oprema				Količina opreme			
<i>Opšti troškovi</i>							

Tip investicije Ukupan broj primljenih prijava Odobreno	Broj projekata / investicija u poljoprivredna gazdinstva		Jedinica mere		Realizacija	Ukupan planirani obim investicije (000 RSD)	Procenat realizacije (B)/(A)
	Isplaćeno	Ugovoreni/odobreni prihvatljivi troškovi	Isplaćeni prihvatljivi troškovi				
			Fizička jedinica	Količina	Ukupni javni troškovi (A)	Ukupni javni i privatni troškovi (B)	
Sektor voća i povrća	0	0				0	
Izgradnja/rekonstrukcija	0	0				0	
Staklenici				Broj ha			
Izgradnja novih objekata za skladištenje (uključujući ULO hladnjače)				Broj objekata			
Rekonstrukcija postojećih skladišta i postrojenja za zamrzavanje				Broj objekata			
Sistemi za navodnjavanje				Broj sistema			
Obnovljiva energija				Broj postrojenja			
<i>Nabavka i instalacija opreme</i>	0	0	0			0	0
Oprema i mehanizacija za period vegetacije				Količina mehanizacije i opreme			
Sistemi za navodnjavanje				Broj sistema			
Oprema za obradu zemljišta				Količina opreme			
Obnovljiva energija				Količina opreme			
Traktori				Broj traktora			
Berba, sortiranje, pakovanje i skladištenje				Količina opreme			
Zaštita od grada				Količina opreme			
<i>Opšti troškovi</i>							

Tip investicije Ukupan broj primljenih prijava Odobreno	Broj projekata / investicija u poljoprivredna gazdinstva		Jedinica mere		Ukupni planirani obim investicije (000 RSD)	Procenat realizacije (B)/(A)	
	Isplaćeno	Ugovoreni/odobreni prihvatljivi troškovi	Isplaćeni prihvatljivi troškovi				Realizacija
			Fizička jedinica	Količina			
Sektor ratarstva (žita, uljarice, šećerna repa)	0	0	0	0	0	0	
Izgradnja/rekonstrukcija	0	0			0	0	
Izgradnja novih objekata za skladištenje				Broj objekata			
Objekti za skladištenje i sušenje semena žita i uljarica				Broj objekata			
Nabavka i instalacija opreme	0	0	0		0	0	
Oprema za skladištenje i sušenje semena žita i uljarica				Količina opreme			
Traktori				Broj traktora			
Ostala mehanizacija i oprema				Količina mehanizacije i opreme			
Opšti troškovi							
Neklasifikovano	0	0	0		0	0	
Neklasifikovano							
Opšti troškovi							
UKUPNO	0	0	0		0	0	
Izgradnja/rekonstrukcija	0	0	0		0	0	
Oprema	0	0	0		0	0	

6. IZVEŠTAVANJE – IZVEŠTAJ O SPROVOĐENJU MERA POLJOPRIVREDNE POLITIKE I POLITIKE RURALNOG RAZVOJA

Izveštaj o sprovođenju mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja čine tri tabele: *opšti deo*, koji se odnosi na osnovne podatke o JLS, zatim *izveštaj o sprovedenim merama* poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja koje su bile implementirane u prethodnoj godini i *izveštaj o korisnicima podrške*.

Prilikom izrade programa mera podrške JLS iz palete (šifarnika) mera biraju one koje će implementirati na svojoj teritoriji. Mere koje su navedene u *izveštaju o sprovedenim merama* moraju odgovarati merama podrške koje se nalaze u programu JLS, odnosno merama koje su sprovedene u periodu na koji se izveštaj odnosi. Mere koje nisu predviđene programom i koje samim tim JLS nije sprovođila, ne treba brisati iz tabele, njihova polja treba da ostanu nepopunjena. Takođe, redove i kolone obeležene različitim *bojama NE TREBA POPUNJAVATI NI BRISATI*, s obzirom na to da su u njima formule koje automatski preračunavaju iznose podrške.

Tabela 5: Opšti deo

Petu tabelu čine opšti podaci o JLS i u nju se unose informacije o tome da li je podnosilac izveštaja grad ili opština i u kom regionu ili oblasti se nalazi podnosilac.

Pri popunjavanju ove tabele nije bilo nejasnoća i čestih pitanja, osim jednog koje su JLS ponovile nekoliko puta, a to je „Kako popuniti polje 'Oblast'?”

- Oblasti predstavljaju NUTS 3 klasifikaciju teritorijalnih jedinica za predstavljanje standardizovanih statističkih podataka geografskih područja u celoj Evropskoj uniji i predstavljaju kategoriju veću od opštine ili grada, a manju od regiona (odnosno okrug). Podela područja u RS po ovoj klasifikaciji se može pogledati u publikaciji *Opštine i regioni u Republici Srbiji*, koju izdaje RZS (str. 3). Izmenama Pravilnika krajem 2016. godine polje „Oblast” je obrisano.

Tabela 5. Tabela opšti podaci

OPŠTI PODACI	
Autonomna pokrajina	
Okrug	
Grad ili opština	

Tabela 6: Izveštaj o merama

Šestu tabelu čine podaci o merama (i investicijama po merama) koje su realizovane prethodne kalendarske godine, a koje su deo programa na koji je MPŠV dalo saglasnost JLS. U tabeli *Izveštaj o merama* za sve mere (direktna plaćanja, kreditnu podršku, mere ruralnog razvoja, posebnih podstacaja i ostale mere) unose se iznosi sredstava utrošeni za svaku pojedinačnu investiciju koja je sprovedena kao deo programa na koji je MPŠV dalo saglasnost. Nakon unošenja podataka o investicijama u odgovarajuća polja, tabela izračunava zbirne iznose za sve četiri vrste mera i ukupnu vrednost.

Ukupan iznos sredstava za svaku meru (direktna plaćanja, kreditna podrška, mere ruralnog razvoja, posebni podsticaji i ostale mere) u okviru *Izveštaja o merama mora biti* jednak zbiru investicija svih pojedinačnih korisnika u okviru *Izveštaja o korisnicima*. Npr. ukupna vrednost investicija za regrese za veštačko osemenjavanje u tabeli *Izveštaj o merama* mora biti jednaka zbiru pojedinačnih korisnika sa spiska korisnika navedenih u *Izveštaju o korisnicima* za investiciju veštačkog osemenjavanja.

Tokom procesa prikupljanja, obrade i analize izveštaja pristiglih od strane JLS utvrđeno je da *prenete obaveze* iz prethodne godine narušavaju mogućnost kvalitetne analize podataka, što se posebno odnosi na poređenje odnosa odobrenih i isplaćenih zah-teva, kao i odnosa planiranih i realizovanih sredstava. Navedeni uočeni nedostaci biće razmotreni u predstojećem postupku izmene Pravilnika.

U slučaju kada postoje prenete obaveze iz 2015. godine koje su odobrene u programu za 2015. a isplaćene u 2016. godini, JLS će u izveštajima za 2016. godinu taj iznos prenetih obaveza uneti u posebne kolone koje su dodate u izveštajnim tabelama *Izveštaj o merama* i *Izveštaj o korisnicima* (slika 1 i slika 2). Iznosi prenetih obaveza iz prethodnih godina moraju biti navedeni u Programu JLS za narednu godinu (u novododatim kolonama za prenete obaveze) kako bi bilo moguće izvršiti kvalitetnu analizu realizacije svih mera/investicija u svakoj godini.

Tabela 6. Mere direktnih plaćanja

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu (bez prenetih obaveza, u din.)	Iznos podsticaja po jedinici mere (u din.)	Iznos podsticaja po korisniku (%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan, u din.)	Prenete obaveze (u din.)
1.							
2.							
3.							
n-1...							
	UKUPNO						

Tabela 7. Tabelarni prikaz planiranih finansijskih sredstava

Budžet	Vrednost u din.
Ukupan iznos sredstava iz budžeta JLS planiranih za realizaciju Programa podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja (bez prenetih obaveza)	
Planirana sredstva za direktna plaćanja	
Planirana sredstva za kreditnu podršku	
Planirana sredstva za podsticaje merama ruralnog razvoja	
Planirana sredstva za posebne podsticaje	
Planirana sredstva za mere koje nisu predviđene u okviru mera direktnih plaćanja, kreditne podrške i mera ruralnog razvoja i posebnih podsticaja	
Prenete obaveze	

U kolonu „Broj podnetih zahteva/prijava” unosi se ukupan broj zahteva koje su korisnici podneli, bez obzira na to da li su kompletni, odobreni, odbijeni i sl. Podneti zahtevi se odnose samo na godinu za koju se podnosi izveštaj (ne unose se preneti zahtevi).

U kolonu „Broj isplaćenih zahteva” unosi se samo broj zahteva koji su isplaćeni te godine. Oni koji su odobreni a nisu isplaćeni u toj godini se ne unose. Takođe, ne unose se ni preneti zahtevi iz prethodnih godina.

Broj isplaćenih zahteva u odnosu na broj podnetih može poslužiti kao dobar pokazatelj JLS za analizu:

- kada je *broj isplaćenih zahteva* jednak ili približno jednak *broju podnetih zahteva*, to znači da je JLS izabrala meru/investiciju za koju je bilo interesovanja, precizno procenila broj potencijalnih korisnika, kvalitetno izračunala iznos/nivo intenziteta pomoći (iznos povraćaja sredstava) i sl.
- znatno manji broj isplaćenih zahteva u odnosu na broj podnetih zahteva ukazuje na neophodnost utvrđivanja razloga (uzroka) odstupanja od strane JLS: da li je tokom godine bilo rebalansa budžeta, da li je konkursna dokumentacija suviše komplikovana ili nerazumljiva i sl.).

Broj isplaćenih zahteva ne može biti veći od broja podnetih zahteva.

Primer: JLS iz 2015. godine prenosi 50 odobrenih zahteva za veštačko osemenjavanje u iznosu od 400.000,00 dinara, koje iz različitih razloga nije isplatila tokom 2015. godine. JLS je u 2016. godini programom predvidela 2.000.000,00 dinara za veštačko osemenjavanje. Primila je 100 zahteva, od čega je odobrila i isplatila 70 u iznosu od 1.500.000,00 dinara, a odbila 30 zahteva.

U ovom slučaju, u polje „Broj podnetih zahteva” unosi se 100 (zahtevi koji su podneti tokom 2016. godine). U polje „Broj isplaćenih zahteva/prijava” unosi se 70 (zahtevi koji su isplaćeni u 2016. godini). U polje „Broj isplaćenih zahteva/prijava (prenete obaveze)” unosi se 50 (zahtevi koji nisu isplaćeni u 2015. godini). U polje „Planirana sredstva” unosi se iznos sredstava predviđen programom za 2016. godinu (2.000.000,00 dinara). U polje „Isplaćena sredstva” unosi se samo iznos isplaćenih sredstava za zahteve iz 2016. godine (1.500.000,00 dinara), dok se u polje „Isplaćena sredstva (prenete obaveze)” unosi iznos sredstava prenetih iz 2015. godine (400.000,00 dinara).

U polje „Ukupna vrednost investicije (sredstva JLS i sredstva korisnika u din.) bez prenetih obaveza” unosi se iznos utrošenih sredstava za veštačko osemenjavanje bez prenetih obaveza. To znači da se unosi iznos sredstava koje je JLS izdvojila za ovu namenu u 2016. godini (1.500.000,00 dinara) i dodaju se sredstva koja je uložio korisnik (ako iznos povraćaja sredstava za ovu investiciju nije bio 100%).

U polje „Ukupna vrednost investicije (sredstva JLS i sredstva korisnika u din.) za prenete obaveze” unosi se iznos sredstava za veštačko osemenjavanje za 2015. godinu (400.000,00) i dodaju se sredstva koja je uložio korisnik (ako iznos povraćaja sredstava za ovu investiciju nije bio 100%). Ako je u 2016. godini vrednost veštačkog osemenjavanja 2.000,00 dinara, a JLS je vršila povraćaj 1.500,00 dinara po osemenjavanju, neophodno je da u polju „Ukupna vrednost investicije (sredstva JLS i sredstva korisnika u din.) bez prenetih obaveza” bude uračunat iznos koji su finansirali svi korisnici (broj korisnika * 500,00 dinara).

Ako iz nekog razloga, određeni broj zahteva iz 2016. godine ne bude isplaćen tokom te godine, iznos tih sredstava biće preneti obaveza za 2017. godinu po istom principu kao što je navedeno.

Kada je u pitanju mera *Kreditna podrška*, odnosno investicija *Sufinansiranje kamata za poljoprivredne kredite*, u polje „Isplaćena sredstva” unosi se iznos kamate koji sufinansira JLS. U polje „Ukupna vrednost investicije (sredstva JLS i sredstva korisnika u din.) tekuće obaveze” unosi se iznos sredstava kojim je JLS sufinansirala kamatu + iznos sredstava koji je snosio sam korisnik (ako JLS nije sufinansirala kamatu sa 100%) + iznos glavnice kredita.

Kada su u pitanju *mere ruralnog razvoja*, u polje „Ukupna vrednost investicije (sredstva JLS i sredstva korisnika u din.) tekuće obaveze” unosi se iznos sredstava podrške JLS + iznos sredstava koji je finansirao sam korisnik. U slučaju mere 104. *Obnavljanje poljoprivrednog proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama i katastrofalnim događajima i uvođenje odgovarajućih preventivnih aktivnosti, odnosno investicije za nadoknadu premije osiguranja za useve, plodove, višegodišnje zasade, rasadnike i životinje*, u polje „Isplaćena sredstva” unosi se iznos premije koji je isplatila JLS, dok se u polju „Ukupna vrednost investicije (sredstva JLS i sredstva korisnika u din.) tekuće obaveze” navode zbirni iznosi dela koje je finansirala JLS i dela koji je snosio sam korisnik (ako je iznos povraćaja manji od 100%).

U analizi podataka, polje „Ukupna vrednost investicije (sredstva JLS i sredstva korisnika u din.) tekuće obaveze” je značajno jer govori kolika su ukupna ulaganja u poljoprivredu Srbije za one aktivnosti koje finansiraju i sprovode JLS i korisnici tih mera.

Kako analizirati podatke iz prethodnog primera?

Zašto je neophodno uvesti nove kolone: „Broj isplaćenih zahteva/prijava (prenete obaveze)”, „Isplaćena sredstva (prenete obaveze)” i „Ukupna vrednost investicije (sredstva JLS i sredstva korisnika u din., bez prenetih obaveza)”?

U slučaju da se nisu uvedene dve dodatne kolone – „Broj isplaćenih zahteva (prenete obaveze)”, u koju se u ovom slučaju unosi 50 zahteva (odobrenih u 2015, a prenetih i

isplaćenih u 2016. godini), i „Isplaćena sredstva (prenete obaveze)”, što je u ovom slučaju 400.000,00 din., u tabeli bi „Broj isplaćenih zahteva” bio 120 (zbir prenetih zahteva (50) i onih koji su podneti i isplaćeni u 2016. godini (70)).

U tom slučaju bi *Broj podnetih zahteva* (100) bio manji od *Broja isplaćenih* (120). Uvođenjem nove dve kolone na realan način mogu da se uporede broj podnetih i broj isplaćenih zahteva i može da se uoči razlika od 30 (100-70). Ova razlika treba da bude signal JLS da utvrdi razloge i uzroke relativno velikog broja odbijenih zahteva (30%) i u skladu sa tim preduzme odgovarajuće mere (korake) radi smanjivanja njihovog broja, odnosno povećanja realizacije podnetih zahteva u narednom periodu.

U slučaju da nije uvedena kolona „Isplaćena sredstva (prenete obaveze)” *planirana sredstva* bi gotovo bila jednaka *isplaćenim sredstvima*, što bi u analizi JLS moglo biti predstavljeno kao visoka stopa realizacije investicije za veštačko osemenjavanje (planirano 2.000.000,00, a isplaćeno 1.900.000,00), iako se deo sredstava odnosio na prethodnu, 2015. godinu (400.000,00). Uvođenjem kolone „Isplaćena sredstva (prenete obaveze)” JLS može da izvrši adekvatnu analizu i utvrdi zaključke na osnovu iznosa sredstava koji su realizovani i odobreni u pojedinim godinama.

U polju „Planirana sredstva” iznosi sredstva po merama moraju odgovarati iznosima planiranih sredstava po merama navedenim u Programu. Ukoliko je došlo do izmene i dopune programa JLS u analiziranoj godini, iznos u polju „Planirana sredstva” mora biti jednak iznosu sredstava koji je naveden u poslednjoj izmeni (verziji) programa za koji je JLS pribavila saglasnost Ministarstva.

Polje „Iznos podsticaja po jedinici mere (u din.)” popunjava se uglavnom za mere direktnih plaćanja (za investicije koje se izražavaju u apsolutnom iznosu, kao npr. povraćaj sredstava za veštačko osemenjavanje, koji je iznosio 1.500,00 din.). Ovaj iznos može biti izražen u intervalima (npr. 1.500,00–3.000,00 din.), ako je jednom korisniku vršen povraćaj sredstava za veštačko osemenjavanje različitih vrsta životinja (npr. za krave 1.500,00 din., a za ovce 3.000,00 din.).

Polje „Iznos podsticaja po korisniku (%)” se popunjava za mere ruralnog razvoja i mere kreditne podrške (investicije koje se izražavaju u %, kao npr. povraćaj sredstva za nabavku prskalice 30% iznosa bez PDV-a, ili povraćaj sredstava za plaćene kamate u iznosu od 100%). Ovaj iznos može biti izražen u intervalima (npr. 30–100%). U ovo polje nije potrebno unositi vrednosti za mere direktnih plaćanja.

Obrasci za pripremu programa i izveštaja u 2014. godini nisu bili definisani u ovoj formi / na ovaj način, te se stoga prenete obaveze iz 2014. godine i ranijih godina nisu unosile u izveštaj za 2015. godinu.

Slika 1. Izveštaj o merama

Сектор	Шифра	Мера подршке	Број поднетих захтева/пријава	Број испуњених захтева/пријава	Број испуњених захтева/пријава (претходне обавезе)	Планирана средства	Испуњена средства	Испуњена средства (претходне обавезе)	Износ подстицања по јединици мере (асолутни износ у РСД)	Износ подстицања по кориснику (%)	Укупна вредност инвестиција у РСД (средства АПЈРС и средства корисника) без вредности обавеза	Укупна вредност инвестиција у РСД (средства АПЈРС и средства корисника) за вредности обавеза
	(I+II+III)	УКУПНО:	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
	I	ДИРЕКТНА ПЛАЋАЊА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
	100.1	РЕГРЕСИЈА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
	100.1.1	Репес за регродуктивни материјал (вештачко осемењивање)										
	100.1.2	Репес за тршкове складштина у равни складштина										
	II	КРЕДИТНА ПОДРШКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
	100.2	КРЕДИТНА ПОДРШКА	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
	100.2.1	Суфинансирање камата за пољопривредне кредите										
	100.2.2	Остали облици кредитне подршке										
	III	РУРАЛНИ РАЗВОЈ	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00		0,00	0,00
	A	Постизања за инвестиције у пољопривреду за унапређење конкурентности и dostizanje стандарда										

Табела 8: Извештај о корисницима

Извештај о корисницима мера/инвестиција је табела коју представници ЈЛС треба да попуњавају континуирано током године. Након сваке исплате неопходно је у табелу унети податке о сваком исплаћеном кориснику мере/инвестиције. На крају буџетске године, након што се из буџета ЈЛС исплате сви корисници којима су путем конкурса одобрени захтеви, неопходно је у табелу *Извештај о мерима* пренети збир исплаћених средстава за кориснике свих мера/инвестиција, који је настао као резултат континуираног уношења података по појединачним корисницима током године у табелу *Извештај о корисницима*.

Табела *Извештај о корисницима* за представнике ЈЛС представља алат за то да током календарске године прате реализацију буџета за сваку меру/инвестицију и у складу са резултатима, као и за то да буду у могућности да доносицима одлука у ЈЛС пренесу информације како би општински/градски органи могли да предложе и усвоје измене програма, доставе измене на сагласност МПШВ, те да буде довољно времена да се распишу нови konkursи и да се о томе информишу пољопривредници.

Istovremeno, табела *Извештај о корисницима* за представнике МПШВ представља instrument у успостављању комплементарног система праћења и извештавања на националном и локалном nivou, при чему за исту врсту инвестиција и трошкова неће бити могуће двоstrуко финансирање из јавних фондова. То значи да један корисник не може финансирати исту инвестицију (трошак) истовремено преко IPARD II програма претприступне помоћи за Србију и преко мера финансираних из средстава националног буџета или средстава покрајинских/локалних буџета. Један од услова да се Србији одобри коришћење средстава IPARD програма јесте обезбеђивање система којим ће се контролисати и onemogućiti

dvostruko finansiranje istih investicija. Dostavljanjem *Izveštaja o korisnicima* mera/ investicija Uprava za agrarna plaćanja će biti u mogućnosti da u saradnji sa predstavnicima JLS utvrdi da li je bilo dvostrukog finansiranja.

U kolonama koje se odnose na *listu korisnika* unose se lični podaci korisnika podsticaja za realizovane investicije u okviru svih mera, i to: ime i prezime, odnosno naziv pravnog lica, kao i broj poljoprivrednog gazdinstva. Za mere u kojima su se finansirale aktivnosti pravnih lica neupisanih u RPG (kao što je mera 305. *Transfer znanja i razvoj savetodavstva – Unapređenje obuka u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja*), kada su npr. isplaćena sredstva autoprevoznčkoj firmi koja je prevozila poljoprivrednike na poljoprivredni sajam ili su isplaćena sredstva firmi za usluge keteringa u okviru nekog predavanja/radionice, u polju predviđenom za broj PG navodi se matični broj firme umesto RPG broja.

- U polju „Šifra mere” navodi se šifra realizovane mere iz „šifarnika mera”, odnosno šifra mere koja je navedena u programu JLS.
- U polju „Mera” navodi se naziv mere iz „šifarnika mera”, odnosno naziv koji je naveden u programu JLS.
- U polju „Šifra investicije” navodi se šifra za svaku investiciju po korisniku iz „šifarnika mera”, odnosno šifra investicije za koju su odobrena i isplaćena sredstva.
- U polju „Investicija” navodi se naziv svake pojedinačne investicije iz „šifarnika mera”, odnosno naziv koji je naveden u programu JLS koji je odobrilo MPŠV.
- Prilikom podnošenja izveštaja, vrlo često su predstavnici JLS pogrešno navodili šifru ili naziv mere. Takođe, u izveštaj su unošeni pogrešni nazivi i šifre investicija. S obzirom na to da su 2016. godine predstavnici JLS prvi put podnosili izveštaje u skladu sa novim pravilnikom, proces izveštavanja je u početnoj fazi.
- Kada se, vremenom, u procesu izveštavanja ustale šifre i nazivi, tabela *Izveštaj o korisnicima* će se uprostiti tako što će biti neophodno da JLS navede samo šifru mere i investicije, bez njihovih naziva.
- Izmenom Pravilnika polje „Učešće AP/JLS” je uskladjeno sa tabelom *Izveštaj o merama*, u kojoj se ova vrsta podataka unosi u kolonu pod nazivom „Isplaćena sredstva”. Takođe, ovo polje je promenilo mesto u tabeli i tako je redosled uskladjen sa redosledom u tabeli *Izveštaj o merama*. Kako bi se za predstavnike JLS sistem izveštavanja olakšao i kako se identični podaci ne bi nalazili u dve kolone koje nose različit naziv, izmenama Pravilnika je kolona „Učešće AP/JLS” promenila naziv u „Isplaćena sredstva”.

U kolonu „Isplaćena sredstva” (do sada „Učešće JLS”) potrebno je uneti iznos podsticaja (izražen u dinarima) po svakoj investiciji, za svakog korisnika koji je finansiran iz budžeta JLS ili drugih izvora. *U ovu kolonu unosi se isključivo iznos sredstava koji je JLS isplatila iz sopstvenog budžeta* (ne unose se iznosi sredstava koji su u okviru investicije finansirali korisnici). Zbir ovih polja za svaku investiciju u tabeli *Izveštaj o korisnicima* mora da bude jednak iznosu u polju „Isplaćena sredstva” u tabeli *Izveštaj o merama*.

Primer: Ako je za meru 303. *Podrška mladima u ruralnim područjima* isplaćeno 3.500.000,00 dinara (iznos naveden u tabeli *Izveštaj o merama*), to znači da su predstavnici JLS pomenuti iznos izračunali iz tabele *Izveštaj o korisnicima* tako što su sabrali iznos svih pojedinačnih korisnika kojima su isplaćena sredstva u okviru ove mere.

Prilikom provere izveštaja JLS, čest je bio slučaj da ovi podaci nisu identični. Ovako strukturirani izveštaji omogućavaju da se proveru da li su navedeni podaci ispravno uneti.

U polje „Iznos podsticaja po jedinici mere (u dinarima)” unosi se apsolutni iznos sredstava isplaćenih korisnicima (najčešće za mere direktnih plaćanja) za svaku meru/investiciju koja je finansirana iz budžeta JLS ili drugih izvora. Iznos za ovo polje se unosi samo za one mere/investicije za koje je apsolutni iznos naveden u programu mera.

Za razliku od tabele *Izveštaj o merama*, *Iznos podsticaja po jedinici mere (u dinarima)* ne može biti izražen u intervalima (npr. 1.500,00–3.000,00 din). Ako je jednom korisniku vršen povraćaj sredstava za veštačko osemenjavanje različitih vrsta životinja (npr. za krave 1.500,00 din. i za ovce 3.000,00 din.), neophodno je navesti posebno svaki podsticaj (poseban red sa imenom korisnika koji je ostvario regres za krave, a poseban red sa istim imenom korisnika za regres za ovce). Ovo polje se popunjava samo za one mere/investicije koje se izražavaju u apsolutnom iznosu (a ne u procentima) u odnosu na vrednost investicije. Popunjava se za mere direktnih plaćanja, odnosno za regrese. Najčešće se ne koristi za mere ruralnog razvoja i kreditnu podršku, te se ne unose nikakvi podaci u polja, ako ovih investicija nije bilo (polja ostaju prazna).

U polje „Iznos podsticaja po korisniku (%)” unosi se procentualni iznos podrške u odnosu na vrednost investicije svakog korisnika, i to najčešće za mere ruralnog razvoja i mere kreditne podrške (investicije za koje se podrška JLS u programu izražava u %).

Ne postoji mogućnost da ova polja budu izražena u intervalu kao u tabeli *Izveštaj o merama* (npr. od 30% do 50%) s obzirom na to da je svaka investicija finansirana u određenom procentualnom iznosu.

Primeri za popunjavanje polja za ove investicije mogu biti:

- a) povraćaj sredstva za nabavku sistema za navodnjavanje finansiran u iznosu od 60% vrednosti investicije bez PDV-a (tada se u polje unosi 60%), ili
- b) podrška za sufinansiranje kamate u iznosu od 100% (unosi se 100%).

Polja „Iznos podsticaja po jedinici mere (u din.)” i „Iznos podsticaja po korisniku (%)” za predstavnike JLS i MPŠV predstavljaju pomoćna polja za proveru tačnosti popunjenih podataka u tabeli *Izveštaj o korisnicima* za svaku posebnu investiciju i za svakog korisnika.

Za jednu investiciju *nije moguće* popuniti oba polja („Iznos podsticaja po jedinici mere (u din.)” i „Iznos podsticaja po korisniku (%)”), već treba uzeti u obzir način finansiranja iskazan u programu i njega navesti u tabeli (da li je apsolutni ili procentualni).

U polje „Ukupna vrednost investicije” potrebno je uneti ukupnu vrednost predmetne investicije (iskazanu u dinarima), koja uključuje sredstva podrške JLS, sredstva korisnika podrške, kao i sredstva iz drugih izvora (npr. sredstva banke, ako su u pitanju sredstva iz kredita).

Ovo polje predstavlja jedno od najvažnijih polja u sistemu izveštavanja jer govori o ukupnim ulaganjima u ruralni razvoj i poljoprivredu Srbije iz sredstava koje obezbeđuju JLS, ali i o učešću samih poljoprivrednika i njihovim investicijama u poljoprivredu i ruralni razvoj.

S obzirom na to da su se u većini slučajeva pitanja i nejasnoće odnosile na ovu kolonu (šta je potrebno uneti prilikom popunjavanja izveštaja za „Ukupnu vrednost investicije”) u uputstvu se nalazi objašnjenje za najčešće realizovane mere/investicije.

Način popunjavanja polja „Ukupna vrednost investicije” – pregled po merama

100.1.1 Regres za reproduktivni materijal (veštačko osemenjavanje)

Kada je JLS u svom programu predvidela potpuno finansiranje troškova veštačkog osemenjavanja jedne vrste životinja, u polje „Ukupna vrednost investicije” unosi se iznos sredstava koje je finansirala JLS za sve jedinke te vrste, odnosno, ako je predviđeno više veštačkih osemenjavanja jedne vrste životinja, ukupan broj osemenjavanja te vrste životinja.

Kada u Programu JLS finansira veštačko osemenjavanje dve ili više vrsta životinja (krave, ovce, koze), za svaku vrstu životinja unose se podaci u novom redu za tog korisnika.

Primer: JLS je programom predvidela da finansira veštačku oplodnju krava u iznosu od 2.500,00 din. i veštačku oplodnju ovaca u iznosu od 1.500,00 din. Finansiraju se dva pokušaja oplodnje za krave i dva za ovce i moguća je oplodnja više grla u jednom gazdinstvu. Intenzitet pomoći za obe vrste životinja je 100%.

U ovom primeru, u *Izveštaju o korisnicima*, podaci o jednom poljoprivredniku se beleže u dva reda – jedan red za veštačko osemenjavanje krava i drugi red za veštačko osemenjavanje ovaca. U polje „Ukupna vrednost investicije” unosi se samo iznos koji je finansirala JLS za sva grla za tu vrstu životinja, s obzirom na to da je JLS finansirala 100% iznosa troškova osemenjavanja.

U slučaju kada iznos osemenjavanja JLS finansira delimično, pored iznosa sredstava koje je obezbedila JLS dodaju se i sredstva koja je sufinansirao korisnik, i to za sva grla te vrste životinja i za sve pokušaje.

100.2.1 Sufinansiranje kamata za poljoprivredne kredite

U slučaju kada je JLS potpuno (100%) finansirala troškove kamate na poljoprivredne kredite sa periodom vraćanja od jedne ili više godina, u polje „Ukupna vrednost investicije” unosi se iznos sredstava koji je JLS isplatila za iznos kamate i glavnice kredita. Npr. ako je poljoprivrednik uzeo kredit od 100.000,00 dinara sa kamatom od 10% (dodatnih 10.000,00 din. treba da vrati), a JLS finansirala 100% troškova kamate, u polje „Ukupna vrednost investicije” unosi se iznos od 110.000,00 din. kao zbir glavnice i finansirane pripadajuće kamate. Ovaj podatak se odnosi na godinu u kojoj je JLS prvi put (ili jedini put) isplatila kamatu.

U slučaju kada JLS nije finansirala ceo iznos kamate, u polje „Ukupna vrednost investicije” unose se: iznos glavnice + sredstva JLS izdvojena za sufinansiranje kamate + sredstva korisnika za troškove kamate koje je sam snosio (nije finansirala JLS) u izveštaju za onu godinu u kojoj je JLS prvi put (ili jedini put) isplatila kamatu.

U slučaju dugoročnih kredita, čiji datum odobravanja i datum vraćanja nisu u godini za koju važi program JLS po kome se izveštaj radi, kao i u slučaju kada postoji grejs period, u polje „Ukupna vrednost investicije” unosi se iznos troškova koji je te godine nastao. Odnosno, iznos glavnice se evidentira u onoj godini u kojoj JLS prvi put uplati deo kamate i na njega se dodaje iznos troškova kamate koji je sufinansirala JLS. Preostali deo troškova kamate koju će JLS finansirati naredne godine, unosi se u izveštaj za narednu godinu bez iznosa glavnice.

Bankarski troškovi se ne obračunavaju u ukupnu vrednost investicije.

101. Investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava

Za mere ruralnog razvoja (mere za unapređenje konkurentnosti, mere održivog ruralnog razvoja, kao i mere za unapređenje ruralne ekonomije) nije bio problem definisati ukupnu vrednost investicije s obzirom na to da je na deo sredstava koje je isplatila JLS dodavan deo sredstava koje je finansirao korisnik. Kako kod ostalih, tako se i kod mere ruralnog razvoja najčešći problem ticao obračuna PDV-a i njegovog uključivanja u ukupnu vrednost investicije. Neke JLS su korisnicima isplaćivale povraćaj sredstava u koji su uključile iznos PDV-a, dok neke JLS nisu uračunale PDV u ukupnu vrednost investicija.

Ukupna vrednost investicije za ovaj tip mera ruralnog razvoja se obračunava tako što se na isplaćenu vrednost investicije od strane JLS (koja bi trebalo da je bez PDV-a) doda iznos sredstava koji je finansirao korisnik (sa iznosom PDV-a).

102. Uspostavljanje i jačanje udruženja u oblasti poljoprivrede

U programima JLS sredstva u okviru ove mere korišćena su za finansiranje rada, odnosno za finansiranje aktivnosti udruženja i poljoprivrednih zadruga. Najčešće su podnosioci zahteva finansirani za celokupan iznos (100% programa ili projekata), dok je ređe bio slučaj da korisnici imaju svoje učešće.

Ukupna vrednost investicije za ovu meru se obračunava na jednostavan način, tako što se za odobreni program udruženja ili zadruge doda iznos sredstava koji su podnosioci samostalno finansirali (ako je podrška podrazumevala učešće udruženja ili zadruge).

104. Upravljanje rizicima

104.1. Ulaganje u zaštitu od elementarnih nepogoda, nepovoljnih klimatskih prilika i katastrofalnih događaja

S obzirom na to da su JLS investiciju u nabavku protivgradnih raketa finansirale sa 100% sredstava, u kolonu „Ukupna vrednost investicije” unosi se iznos koji je isplaćen preduzeću od koga su rakete nabavljene. U programu JLS za ovu investiciju je kao korisnik bila navedena lokalna samouprava, dok se u izveštaju o korisnicima navodi naziv preduzeća od koga su nabavljene protivgradne rakete i njegov matični broj.

104.3. Osiguranje useva, plodova, višegodišnjih zasada, rasadnika i životinja

Ukupna vrednost investicije za sufinansiranje troškova premije osiguranja za useve, plodove, višegodišnje zasade, rasadnike i životinje predstavlja zbirni iznos sredstava koje je JLS izdvojila za sufinansiranje premije osiguranja i sredstava koja je finansirao

7. PRILOZI

7.1. Prilog 1. Pravilnik o obrascu i sadržini programa podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja i obrascu izveštaja o sprovođenju mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja („Sl. glasnik RS”, broj 16/18)

Program podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja
za _____ 1

I OPŠTE INFORMACIJE I TABELARNI PRIKAZ PLANIRANIH MERA

Analiza postojećeg stanja

Geografske i administrativne karakteristike: _____

Prirodni uslovi i životna sredina: _____

Stanje i trendovi u ruralnom području

Demografske karakteristike i trendovi: _____

Diversifikacija ruralne ekonomije: _____

Ruralna infrastruktura: _____

Pokazatelji razvoja poljoprivrede

Poljoprivredno zemljište: _____

Višegodišnji zasadi: _____

Stočni fond: _____

Mehanizacija, oprema i objekti: _____

Radna snaga: _____

Struktura poljoprivrednih gazdinstava: _____

Proizvodnja poljoprivrednih proizvoda: _____

Zemljoradničke zadruge i udruženja poljoprivrednika: _____

Transfer znanja i informacija: _____

Tabelarni prikaz planiranih mera i finansijskih sredstava

Tabela 1. Mere direktnih plaćanja

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos podsticaja po jedinici mere (apsolutni iznos u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (u RSD)	Prenete obaveze
1.							
2.							
3.							
n+1...							
UKUPNO							

Tabela 2. Mere kreditne podrške

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos podsticaja po jedinici mere (apsolutni iznos u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (u RSD)	Prenete obaveze
1.							
2.							
3.							
n+1...							
UKUPNO							

Tabela 3. Mere ruralnog razvoja

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (u RSD)	Prenete obaveze
1.						
2.						
3.						
n+1...						
UKUPNO						

Tabela 4. Posebni podsticaji

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos podsticaja po jedinici mere (apsolutni iznos u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (u RSD)	Prenete obaveze
1.							
2.							
3.							
n+1...							
UKUPNO							

Tabela 5. Mere koje nisu predviđene u okviru mera direktnih plaćanja, mera kreditne podrške, mera ruralnog razvoja i posebnih podsticaja

Redni broj	Naziv mere	Šifra mere	Planirani budžet za tekuću godinu bez prenetih obaveza (u RSD)	Iznos podsticaja po korisniku (%) (npr. 30%, 50%, 80%)	Maksimalni iznos podrške po korisniku (ako je definisan) (u RSD)	Prenete obaveze
1.						
2.						
3.						
n+1...						
UKUPNO						

Tabelarni prikaz planiranih finansijskih sredstava JLS

Tabela 6. Finansijski okvir programa

Budžet	Vrednost u RSD
Ukupan iznos sredstava iz budžeta JLS planiranih za realizaciju Programa podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja (bez prenetih obaveza)	
Planirana sredstva za direktna plaćanja	
Planirana sredstva za kreditnu podršku	
Planirana sredstva za podsticaje merama ruralnog razvoja	
Planirana sredstva za posebne podsticaje	
Planirana sredstva za mere koje nisu predviđene u okviru mera direktnih plaćanja, kreditne podrške i u okviru mera ruralnog razvoja	
Prenete obaveze	

Ciljna grupa i značaj promene koja se očekuje za korisnike: _____

Informisanje korisnika o mogućnostima koje pruža program podrške za sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja: _____

Monitoring i evaluacija: _____

II OPIS PLANIRANIH MERA²

Naziv i šifra mere: _____

Obrazloženje³: _____

Ciljevi mere⁴: _____

Veza mera sa nacionalnim programima za ruralni razvoj i poljoprivredu⁵: _____

Krajnji korisnici: _____

Ekonomska održivost⁶: _____

Opšti kriterijumi za korisnike⁷: _____

Specifični kriterijumi⁸: _____

Lista investicija u okviru mere⁹

Šifra investicije	Naziv investicije

Kriterijumi selekcije¹⁰

Redni broj	Tip kriterijuma za izbor	Da/Ne	Bodovi

Intenzitet pomoći¹¹: _____

Indikatori/pokazatelji¹²

Rednibroj	Naziv pokazatelja

Administrativna procedura¹³: _____

III IDENTIFIKACIONA KARTA**Tabela** Opšti podaci i pokazatelji

Naziv pokazatelja	Vrednost, opis pokazatelja	Izvor podatka i godina
OPŠTI PODACI		
Administrativni i geografski položaj		
Autonomna pokrajina		RZS*
Region		RZS*
Oblast		RZS*
Grad ili opština		RZS*
Površina		RZS*
Broj naselja		RZS*
Broj katastarskih opština		RZS*
Broj područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi (POURP) ¹⁴		

Naziv pokazatelja	Vrednost, opis pokazatelja	Izvor podatka i godina
DEMOGRAFSKI POKAZATELJI		
Broj stanovnika		RZS**
Broj domaćinstava		RZS*
Gustina naseljenosti (broj stanovnika/površina, km ²)		
Promena broja stanovnika 2011:2002 (2011/2002*100 – 100)		RZS**
- u ruralnim područjima AP/JLS		RZS**
Stanovništvo mlađe od 15 godina (%)		RZS**
Stanovništvo starije od 65 godina (%)		RZS**
Prosečna starost		RZS*
Indeks starenja ¹⁵		RZS*
Bez školske spreme i sa nepotpunim osnovnim obrazovanjem (%)		RZS*
Osnovno obrazovanje (%)		RZS*
Srednje obrazovanje (%)		RZS*
Više i visoko obrazovanje (%)		RZS*
Poljoprivredno stanovništvo u ukupnom broju stanovnika (%)		procena
Prirodni uslovi		
Reljef (ravničarski, brežuljkasti, brdski, planinski)		interni
Preovlađujući pedološki tipovi zemljišta i bonitetna klasa ¹⁶		interni
Klima (umereno-kontinentalna, subplaninska, ...)		interni
Prosečna količina padavina (mm)		interni
Srednja godišnja temperatura (°C)		interni
Hydrografija (površinske i podzemne vode)		interni
Površina pod šumom (ha)		RZS*
Površina pod šumom u ukupnoj površini AP/JLS (%)		RZS*
Pošumljene površine u prethodnoj godini (ha)		RZS*
Posečena drvena masa (m ³)		RZS*
POKAZATELJI RAZVOJA POLJOPRIVREDE		
Stanje resursa		
Ukupan broj poljoprivrednih gazdinstava:		RZS***
Broj registrovanih poljoprivrednih gazdinstava (RPG):		Uprava za trezor ¹⁷
- porodična poljoprivredna gazdinstva (%)		
- pravna lica i preduzetnici (%)		
Korišćeno poljoprivredno zemljište – KPZ (ha)		RZS***
Učešće KPZ u ukupnoj površini JLS (%)		
Oranice i bašte, voćnjaci, vinogradi, livade i pašnjaci, ostalo ¹⁸ (ha, %)		RZS***
Žita, industrijsko bilje, povrće, krmno bilje, ostalo ¹⁹ (ha, %)		RZS***
Prosečna veličina poseda (KPZ) po gazdinstvu (ha)		RZS***
Obuhvaćenost poljoprivrednog zemljišta komasacijom (ha)		interni
Obuhvaćenost zemljišta nekim vidom udruživanja (ha)		interni
Broj poljoprivrednih gazdinstava koja navodnjavaju KPZ		RZS***
Odvodnjavana površina KPZ (ha)		interni
Navodnjavana površina KPZ (ha)		RZS***
Površina polj. zemljišta u državnoj svojini na teritoriji AP ²⁰ (ha)		interni
Površina polj. zemljišta u državnoj svojini koja se daje u zakup (ha):		interni
- fizička lica (%)		interni
- pravna lica (%)		
Goveda, svinje, ovce i koze, živina, košnice pčela (broj)		RZS***

Naziv pokazatelja	Vrednost, opis pokazatelja	Izvor podatka i godina
Traktori, kombajni, priključne mašine (broj)		RZS***
Poljoprivredni objekti ²¹ (broj)		RZS***
Hladnjače, sušare, staklenici i plastenici (broj)		RZS***
Upotreba min. đubriva, stajnjaka i sredstava za zaštitu bilja (ha, broj. PG)		RZS***
Broj članova gazdinstva i stalno zaposlenih na gazdinstvu:		RZS***
(na porodičnom PG: na gazdinstvu pravnog lica / preduzetnika, ha)		RZS***
Godišnje radne jedinice ²³ (broj)		RZS***
Zemljoradničke zadruge i udruženja poljoprivrednika ²⁴ (broj)		interni
Proizvodnja poljoprivrednih proizvoda²⁵ (količina):		
- biljna proizvodnja (t)		RZS***
- stočarska proizvodnja (t, lit. kom)		interni
POKAZATELJI RURALNOG RAZVOJA		
Ruralna infrastruktura		
<i>Saobraćajna infrastruktura</i>		
Dužina puteva ²⁶ (km)		RZS*
Pošte i telefonski pretplatnici (broj)		RZS*
<i>Vodoprivredna infrastruktura</i>		
Domaćinstva priključena na vodovodnu mrežu (broj)		RZS*
Domaćinstva priključena na kanalizacionu mrežu (broj)		RZS*
Ukupne ispuštene otpadne vode (hilj. m ³)		RZS*
Prečišćene otpadne vode (hilj. m ³)		RZS*
<i>Energetska infrastruktura</i>		
Proizvodnja električne energije i snabdevanje električnom energijom ²⁷ (broj)		interni
<i>Socijalna infrastruktura</i>		
Objekti obrazovne infrastrukture ²⁸ (broj)		RZS*
Broj stanovnika na jednog lekara		RZS*
Broj korisnika socijalne zaštite		RZS*
Diversifikacija ruralne ekonomije		
Zaposleni u sektorima poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede ²⁹ (broj)		RZS* RZS***
Gazdinstva koja obavljaju druge profitabilne aktivnosti ³⁰ (broj)		RZS***
Turisti i prosečan broj noćenja ³¹ turista na teritoriji LS (broj)		RZS*
Transfer znanja i informacija		
Poljoprivredna savetodavna stručna služba (da/ne)		interni
Poljoprivredna gazdinstva uključena u savetodavni sistem ³² (broj)		PSSS

Napomene:

1. Upisuje se naziv jedinice lokalne samouprave koja podnosi program i godina za koju se podnosi, a u *Opštim informacijama i tabelarnom prikazu planiranih mera* navode se samo podaci za mere koje se planiraju tim programom.
2. Prilikom popunjavanja dela *Opis planiranih mera*, prvu meru navesti pod 1, zatim sledeću pod 2. i tako redom za svaku planiranu meru. Za svaku planiranu meru potrebno je popuniti *Obrazloženje, Ciljeve mere...*
3. Navesti pokazatelje sadašnjeg stanja u sektoru koji se razvija pomoću mere, vezu mere sa lokalnim planskim dokumentom, ukoliko postoji, kao i vezu sa Strategijom poljoprivrede i ruralnog razvoja Republike Srbije za period 2014–2024. godine, definisati svrhu i očekivane efekte ove mere.

4. Navesti kako će mera doprineti razvoju lokalne sredine, posebne ciljeve čijim ostvarenjem se očekuje poboljšanje ukupnih performansi poljoprivrednih gazdinstava.
5. Navesti komplementarnost i način provjere dvostrukog finansiranja.
6. Objasniti da li korisnik dokazuje ekonomsku održivost ulaganja kroz određenu formu biznis plana.
7. Navesti koje uslove treba da ispune podnosioci da bi mogli da koriste finansijska sredstva predviđena merom.
8. Ukoliko je ciljna grupa korisnika tačno definisana, navesti, ako postoje, specifične kriterijume.
9. Navesti šifru i naziv planiranih investicija.
10. Predviđeno samo za podsticaje koji se ostvaruju putem konkursa.
11. Navesti minimalne i maksimalne iznose podsticaja.
12. Navesti na osnovu kojih pokazatelja/indikatora uspeha će se meriti ostvareni rezultati.
13. Navesti na koji način će se sprovoditi mera.
14. Navesti naseljena mesta koja imaju status područja sa otežanim uslovima rada u poljoprivredi.
15. Odnos broja starog (60 i više godina) i mladog (0–19 godina) stanovništva.
16. Prema Pravilniku o katastarskom klasiranju i bonitiranju zemljišta („Sl. glasnik RS”, broj 63/14).
17. Organizaciona jedinica Uprave za trezor na teritoriji JLS.
18. Okućnica, rasadnici i dr.
19. Cveće i ukrasno bilje, ugari i dr.
20. Uključujući i utrine i pašnjake koji su vraćeni selima na korišćenje.
21. Poljoprivredni objekti za smeštaj stoke, poljoprivrednih proizvoda na gazdinstvu (koševi za kukuruz, ambari i silosi) i poljoprivrednih mašina i opreme.
22. Uključujući i nosioca poljoprivrednog gazdinstva.
23. Jedinica mere koja predstavlja količinu ljudskog rada utrošenu za obavljanje poljoprivredne delatnosti na gazdinstvu, odnosno ekvivalent rada jednog lica, tj. puno radno vreme u jednoj godini: 8 sati dnevno, 225 radnih dana u godini.
24. Navesti broj registrovanih zadružnih organizacija i udruženja poljoprivrednih proizvođača, aktivno funkcionalnih na teritoriji JLS.
25. Ostvareni obim proizvodnje najznačajnijih poljoprivrednih proizvoda na nivou JLS.
26. Navesti ukupnu dužinu puteva na teritoriji JLS (uključujući državne puteve I i II reda i opštinske puteve).
27. Navesti broj objekata za proizvodnju (hidroelektrane, termoelektrane i dr.), transformaciju i prenos električne energije na teritoriji JLS.
28. Ustanove za decu predškolskog uzrasta, osnovne i srednje škole, visoke škole i fakulteti na teritoriji JLS.
29. Na poljoprivrednim gazdinstvima i u privrednim društvima, preduzećima, ustanovama, zadrugama, organizacijama i dr.

30. Osim poljoprivredne, a u vezi su sa gazdinstvom (npr. prerada poljoprivrednih proizvoda, ruralni turizam, aktivnosti u šumarstvu, obrada drveta, narodna radnost, proizvodnja energije iz obnovljivih izvora, uzgoj ribe i dr.).
  31. Domaći i strani.
  32. Navesti broj odabranih poljoprivrednih gazdinstava koja se intenzivno prate više puta godišnje i broj ostalih poljoprivrednih gazdinstava koja se uključuju u savetodavni sistem na druge načine, uglavnom kroz učešće na grupnim predavanjima i kroz povremene posete savetodavaca poljoprivrednim gazdinstvima.
- RZS* Publikacija „Opštine i regioni u Republici Srbiji”, Republički zavod za statistiku, www.stat.gov.rs.
- RZS** Popis stanovništva 2011. godine – Republički zavod za statistiku, www.stat.gov.rs.
- RZS*** Popis poljoprivrede 2012. godine (Knjiga popisa 1 i Knjiga popisa 2), Republički zavod za statistiku, www.stat.gov.rs.

ŠIFARNIK MERA¹

Tabela 1. Vrste mera direktnih plaćanja:

Šifra	Mere podrške
100	DIREKTNA PLAĆANJA
100.1.	REGRESI
100.1.1	Regres za reproduktivni materijal (veštačko osemenjavanje)
100.1.2	Regres za troškove skladištenja u javnim skladištima

Tabela 2. Vrste mera kreditne podrške:

Šifra	Mere podrške
100.2.	KREDITNA PODRŠKA
100.2.1	Sufinansiranje kamata za poljoprivredne kredite
100.2.2	Ostali oblici kreditne podrške

Tabela 3. Vrste mera ruralnog razvoja

A. PODSTICAJI ZA UNAPREĐENJE KONKURENTNOSTI	
	Šifra mere Mera podrške / investicija
Mera	101 Investicije u fizičku imovinu poljoprivrednih gazdinstava
	Šifra investicije Lista potencijalnih investicija u okviru mere
Sektor mleko	101.1.1. Nabavka kvalitetnih priplodnih grla mlečnih rasa: goveda, ovaca i koza
	101.1.2. Izgradnja kapaciteta za prikupljanje, obradu, pakovanje, skladištenje i odlaganje čvrstog stajnjaka, polutečnog i tečnog stajnjaka, uključujući instalaciju opreme
	101.1.3. Oprema za mužu, hlađenje i čuvanje mleka na farmi, uključujući sve elemente, materijale i instalacije
	101.1.4. Mašine i oprema za rukovanje stajnjakom i transport čvrstog, polutečnog i tečnog stajnjaka (transporteri za stajnjak; uređaji za mešanje polutečnog i tečnog stajnjaka; pumpe za pražnjenje rezervoara; separatori za polutečni i tečni stajnjak; mašine za punjenje tečnog stajnjaka; specijalizovane prikolice za transport čvrstog stajnjaka, uključujući i prateću opremu za polutečni i tečni stajnjak)
	101.1.5. Mašine i oprema za pripremu stočne hrane, za hranjenje i napajanje životinja (mlinovi i blenderi/mešalice za pripremu stočne hrane; oprema i dozatori za koncentrovanu stočnu hranu; ekstraktori; transporteri; miks prikolice i dozatori za kabastu stočnu hranu; hranilice; pojiljice; baleri; omotači bala i kombajni za stočnu hranu; kosilice; prevrtači sena)
	101.1.6. Stočne vage, rampe za utovar i istovar i torovi za usmeravanje i obuzdavanje životinja
	101.1.7. Oprema za tretman papaka
	101.1.8. Oprema za fiksne ograde i električne ograde za pašnjake/livade
	101.1.9. Mašine za primarnu obradu zemljišta
	101.1.10. Mašine za dopunsku obradu zemljišta
	101.1.11. Mašine za dubrenje zemljišta
	101.1.12. Mašine za setvu
	101.1.13. Mašine za zaštitu bilja
	101.1.14. Mašine za ubiranje odnosno skidanje useva
	101.1.15. Mašine za transport
	101.1.16. Nabavka ostale opreme (GPS navigacija i dr.)
	101.1.17. Mašine i oprema za navodnjavanje useva

¹ Šifarnik mera se ne popunjava i ne dostavlja na Obrascu 1. Sadrži podatke o nazivima mera i šiframa mera koje se unose u Obrazac 1.

Sektor meso	101.2.1.	Nabavka kvalitetnih priplodnih grla goveda, ovaca, koza i svinja koje se koriste za proizvodnju mesa
	101.2.2.	Izgradnja objekata za prikupljanje, obradu, pakovanje, skladištenje i odlaganje čvrstog stajnjaka, polutečnog i tečnog stajnjaka, uključujući instalaciju opreme
	101.2.3.	Mašine i oprema za rukovanje stajnjakom i transport čvrstog, polutečnog i tečnog stajnjaka (transporteri za stajnjak; uređaji za mešanje polutečnog i tečnog stajnjaka; pumpe za pražnjenje rezervoara; separatori za polutečni i tečni stajnjak; mašine za punjenje tečnog stajnjaka; specijalizovana oprema za transport čvrstog stajnjaka, polutečnog i tečnog stajnjaka, rezervoari za tečni stajnjak, specijalizovane prikolice za transport čvrstog/ polutečnog/tečnog stajnjaka, sa odgovarajućom opremom), uključujući i prateću opremu za polutečni i tečni stajnjak)
	101.2.4.	Izgradnja/rekonstrukcija, kao i opremanje objekata za gajenje krmača i proizvodnju prasadi za tov
	101.2.5.	Mašine i oprema za skladištenje i pripremu stočne hrane, za hranjenje i pojenje životinja (mlinovi i blenderi/mešalice za pripremu stočne hrane; oprema i dozatori za koncentrovanu stočnu hranu; ekstraktori; transporteri; miks prikolice i dozatori za kabastu stočnu hranu; hranilice; pojilice; baleri; omotači bala i kombajni za stočnu hranu; prevrtači sena itd.)
	101.2.6.	Stočne vage, rampe za utovar i istovar i torovi za usmeravanje i obuzdavanje životinja
	101.2.7.	Oprema za tretman papaka
	101.2.8.	Oprema za smeštaj kvočki, specijalizovani / posebno opremljeni kavez
	101.2.9.	Oprema za fiksne ograde i električne ograde za pašnjake/livade
	101.2.10.	Mašine za primarnu obradu zemljišta
	101.2.11.	Mašine za dopunsku obradu zemljišta
	101.2.12.	Mašine za đubrenje zemljišta
	101.2.13.	Mašine za setvu
	101.2.14.	Mašine za zaštitu bilja
	101.2.15.	Mašine za ubiranje odnosno skidanje useva
	101.2.16.	Mašine za transport
	101.2.17.	Nabavka ostale opreme (GPS navigacija i dr.)
	101.2.18.	Mašine i oprema za navodnjavanje useva
Sektor proizvodnje konzumnih jaja	101.3.1.	Nabavka opreme za živinarske farme za proizvodnju konzumnih jaja
	101.3.2.	Nabavka opreme za sortiranje, pakovanje i čuvanje konzumnih jaja
	101.3.3.	Izgradnja/rekonstrukcija, kao i opremanje objekata za rukovanje stajnjakom, odlaganje i obradu stajnjaka
	101.3.4.	Nabavka opreme za rukovanje životinjskim đubrivom, sakupljanje i korišćenje životinjskog đubriva; posebna oprema za transport đubriva

Sektor voća, grožđa, povrća (uključujući pečurke) i cveće	101.4.1.	Podizanje novih ili obnavljanje postojećih (krčenje i podizanje) višegodišnjih zasada voćaka, hmelja i vinove loze
	101.4.2.	Podizanje i opremanje plastenika za proizvodnju povrća, voća, cveća i rasadničku proizvodnju
	101.4.3.	Podizanje, nabavka i opremanje sistema protivgradne zaštite u voćnjacima i višegodišnjim zasadima
	101.4.4.	Podizanje/nabavka žičanih ograda oko višegodišnjih zasada
	101.4.5.	Nabavka opreme za veštačko oprašivanje biljaka pri proizvodnji u zaštićenom prostoru
	101.4.6.	Nabavka opreme i uređaja za dodatno osvetljenje i zasenjivanje biljaka pri proizvodnji u zaštićenom prostoru
	101.4.7.	Nabavka opreme i uređaja za pripremu zemljišta i supstrata za gajenje biljaka pri proizvodnji u zaštićenom prostoru
	101.4.8.	Nabavka opreme i uređaja za setvu, sadnju i malčiranje (sa folijom)
	101.4.9.	Nabavka opreme i uređaja za sisteme za hidroponičnu proizvodnju pri proizvodnji u zaštićenom prostoru
	101.4.10.	Nabavka opreme i uređaja za zaštitu bilja i sterilizaciju zemljišta i supstrata pri proizvodnji u zaštićenom prostoru
	101.4.11.	Nabavka opreme za obogaćivanje ugljen-dioksidom (tzv. đubrenje ugljen-dioksidom pri proizvodnji u zaštićenom prostoru)
	101.4.12.	Nabavka boks paleta za transport i skladištenje proizvoda
	101.4.13.	Nabavka opreme – linija za čišćenje i pranje proizvoda
	101.4.14.	Nabavka opreme – linija za berbu, sortiranje i kalibriranje proizvoda
	101.4.15.	Nabavka opreme – linija za pakovanje i obeležavanje proizvoda
	101.4.16.	Nabavka opreme za orezivanje, drobljenje, sečenje i uklanjanje ostataka nakon rezidbe voćnih vrsta
	101.4.17.	Oprema za ventilaciju i oprema za prinudnu ventilaciju
	101.4.18.	Oprema/mehanizacija za zaštitu od mraza
	101.4.19.	Mašine za primarnu obradu zemljišta
	101.4.20.	Mašine za dopunsku obradu zemljišta
	101.4.21.	Mašine za đubrenje zemljišta
	101.4.22.	Mašine za setvu
	101.4.23.	Mašine za sadnju
	101.4.24.	Mašine za zaštitu bilja
	101.4.25.	Mašine za ubiranje odnosno skidanje useva
	101.4.26.	Mašine za transport
	101.4.27.	Nabavka ostale opreme (GPS navigacija i dr.)
	101.4.28.	Mašine, uređaji i oprema za navodnjavanje useva
Sektor ostalih useva (žitarice, industrijsko, aromatično i začinsko bilje i dr.)	101.5.1.	Mašine za primarnu obradu zemljišta
	101.5.2.	Mašine za dopunsku obradu zemljišta
	101.5.3.	Mašine za đubrenje zemljišta
	101.5.4.	Mašine za setvu
	101.5.5.	Mašine za sadnju
	101.5.6.	Mašine za zaštitu bilja
	101.5.7.	Mašine za ubiranje odnosno skidanje useva
	101.5.8.	Mašine za transport
	101.5.9.	Nabavka ostale opreme (GPS navigacija i dr.)
	101.5.10.	Mašine i oprema za navodnjavanje useva

Sektor pčelarstva	101.6.1.	Nabavka novih pčelinjih društava
	101.6.2.	Nabavka opreme za pčelarstvo
	101.6.3.	Nabavka vozila i prikolica za transport pčelinjih društava
Sektor akvakulture	101.7.1.	Nabavka nove opreme za ribnjake
	101.7.2.	Nabavka riblje mlađi
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	102	Uspostavljanje i jačanje udruženja u oblasti poljoprivrede
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	104	Upravljanje rizicima
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	104.1.	Ulaganje u zaštitu od elementarnih nepogoda, nepovoljnih klimatskih prilika i katastrofalnih događaja
	104.2.	Ulaganja u obnovu poljoprivrednog zemljišta i proizvodnog potencijala narušenog elementarnim nepogodama, nepovoljnim klimatskim prilikama i katastrofalnim događajima
	104.3.	Osiguranje useva, plodova, višegodišnjih zasada, rasadnika i životinja
B. PODSTICAJI ZA OČUVANJE I UNAPREĐENJE ŽIVOTNE SREDINE I PRIRODNIH RESURSA		
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	201.1.	Održivo korišćenje poljoprivrednog zemljišta
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	201.1.1.	Održivo upravljanje zemljištem
	201.1.2.	Zaštita zemljišta od erozije
	201.1.3.	Unapređena primena dobre poljoprivredne prakse (agromeliorativne mere)
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	201.2.	Održivo korišćenje šumskih resursa
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	201.2.1.	Razvoj šumskih područja i unapređenje isplativosti gazdovanja šumama
	201.2.2.	Ulaganja u šumarske tehnologije, preradu i mobilizaciju i plasman šumskih proizvoda na tržište
	201.2.3.	Podrška izgradnji šumske infrastrukture sa ciljem povećanja dostupnosti i efikasnosti korišćenja šumskih resursa
	201.2.4.	Savetodavna šumarska služba
	201.2.5.	Uspostavljanje grupa i organizacija proizvođača
	201.2.6.	Podrška uspostavljanju mreže <i>NATURA 2000</i>
	201.2.7.	Podrška saradnji i stvaranju klastera i mreža u šumarstvu
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	201.3.	Organska proizvodnja
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	201.3.1.	Sadni i semenski materijal dozvoljen za upotrebu u organskoj proizvodnji
	201.3.2.	Kontrola i sertifikacija
	201.3.3.	Kompenzaciona plaćanja za propuštenu dobit zbog primene principa organske proizvodnje i standarda koji prevazilaze minimalno propisane standarde (po hektaru)
	201.3.4.	Druge investicije koje se odnose na organsku proizvodnju a deo su svih ostalih mera ruralnog razvoja
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	201.4.	Očuvanje biljnih i životinjskih genetičkih resursa
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	201.4.1.	Očuvanje biljnih genetičkih resursa
	201.4.2.	Očuvanje životinjskih genetičkih resursa

	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	201.5.	Očuvanje poljoprivrednih i ostalih područja visoke prirodne vrednosti
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	201.5.1	Košenje poljoprivrednih travnih površina visoke prirodne vrednosti u propisanom vremenskom periodu
	201.5.2.	Napasanje na poljoprivrednim travnim površinama visoke prirodne vrednosti uz poštovanje propisanih uslova
Mera	201.6.	Druge mere politike zaštite i očuvanja životne sredine
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	201.6.1	Druge agroekološke mere
	201.6.2.	Dobra poljoprivredna praksa
V. PODSTICAJI ZA DIVERZIFIKACIJU DOHODKA I UNAPREĐENJE KVALITETA ŽIVOTA U RURALNIM PODRUČJIMA		
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	301	Investicije za unapređenje i razvoj ruralne infrastrukture
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	301.1.	Investicije u izradu i reviziju projektne i planske dokumentacije za razvoj opština i naselja u ruralnim područjima
	301.2.	Investicije u izradu, unapređenje ili proširenje svih tipova infrastrukture manjeg obima, uključujući investicije u obnovljive izvore energije
	301.3.	Investicije u razvoj informaciono-komunikacione infrastrukture, uključujući i njenu izgradnju i unapređenje, i omogućavanja pristupa uslugama informaciono-komunikacionih tehnologija u kombinaciji sa IT opremom
	301.4.	Investicije u uspostavljanje, unapređenje ili proširenje osnovnih usluga lokalnom stanovništvu vezanih za odmor i kulturu, uključujući i prateću infrastrukturu
	301.5.	Investicije u rekreativnu infrastrukturu za javnu upotrebu, turističke info-centre i turističku infrastrukturu manjeg obima
	301.6.	Investicije u studije i investicije vezane za održavanje, rekonstrukciju i dogradnju kulturnog i istorijskog nasleđa sela, ruralnih pejzaža, kao i jačanje svesti o zaštiti životne sredine
	301.7.	Investicije sa ciljem izmeštanja aktivnosti i konzervacije zgrada ili drugih objekata lociranih u okviru ili blizu ruralnih naselja, sa posebnim osvrtom na unapređenje kvaliteta života ili povećanje kvaliteta i stanja životne sredine u naseljima
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške/Investicija</i>
Mera	302	Unapređenje ekonomskih aktivnosti na selu kroz podršku nepoljoprivrednim aktivnostima
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	302.1.	Investicije u izgradnju i/ili opremanje objekata za obavljanje tradicionalnih zanata
	302.2.	Podrška aktivnostima vezanim za ruralni turizam
	302.3.	Investicije u izgradnju i/ili opremanje postrojenja za obnovljive izvore energije za sopstvenu potrošnju: posebno u solarne elektrane, elektrane na biomasu, daljinske sisteme grejanja, kotlove za sagorevanje biomase
	302.4.	Osnivanje i razvoj mikro-preduzeća u ruralnim područjima vezanim za tradicionalna znanja i kulturno nasleđe
	302.5.	Investicije u izgradnju i/ili opremanje i stvaranje novih proizvoda i usluga u ruralnim područjima
	302.6.	Izgradnja objekata za osnivanje prodajnih mesta na gazdinstvima za direktnu prodaju poljoprivrednih i tradicionalnih zanatskih proizvoda i suvenira, u pojedinačnom ili udruženom interesu proizvođača

	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	303	Podrška mladima u ruralnim područjima
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	303.1.	Početna pomoć za pokretanje poslovanja za mlade poljoprivrednike i razvoj malih poljoprivrednih gazdinstava
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	304	Ekonomske aktivnosti s ciljem podizanja konkurentnosti u smislu dodavanja vrednosti kroz preradu, kao i uvođenje i sertifikacija sistema kvaliteta hrane, organskih proizvoda i proizvoda sa oznakom geografskog porekla na gazdinstvima
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	304.1.	Podrška brendiranju proizvoda i regiona
	304.2.	Podrška za zaštitu geografskog porekla proizvoda
	304.3.	Podrška za zaštitu imena proizvoda
	304.4.	Podrška za uvođenje sistema kvaliteta
	304.5.	Podrška preradi na gazdinstvu
Prerada mleka i marketing	304.5.1.1.	Nabavka opreme za uzorkovanje, prijem, preradu, punjenje i pakovanje mleka i proizvoda od mleka
	304.5.1.2.	Nabavka opreme za čišćenje, pranje i dezinfekciju (sterilizaciju) objekata, opreme, alata, uređaja i mašina, uključujući i opremu za garderobe i sanitarne prostorije
	304.5.1.3.	Nabavka laboratorijske opreme (bez staklenog pribora) za internu upotrebu, kao deo prerađivačkog pogona
	304.5.1.4.	Marketing proizvoda
Prerada mesa i marketing	304.5.2.1.	Nabavka opreme za omamljivanje, klanje i obradu trupova
	304.5.2.2.	Nabavka opreme za sakupljanje, prijem, čuvanje/skladištenje (hlađenje), uklanjanje i preradu sporednih proizvoda životinjskog porekla koji nisu za ishranu ljudi
	304.5.2.3.	Nabavka opreme i uređaja za rasecanje, obradu, preradu, pakovanje i označavanje mesa i usitnjenog mesa, poluproizvoda od mesa, mašinski separisanog mesa i proizvoda od mesa
	304.5.2.4.	Nabavka opreme i uređaja za hlađenje, pasterizaciju i sterilizaciju mesa i proizvoda od mesa
	304.5.2.5.	Nabavka laboratorijske opreme (bez staklenog pribora) za internu upotrebu, kao deo prerađivačkog pogona
	304.5.2.6.	Nabavka opreme za čišćenje, pranje i dezinfekciju (sterilizaciju) objekata, opreme, alata, uređaja i mašina, uključujući i opremu za garderobe i sanitarne prostorije
	304.5.2.7.	Nabavka opreme za dezinfekciju radnika
	304.5.2.8.	Marketing proizvoda
Prerada voća, povrća i grožđa i marketing	304.5.3.1.	Nabavka opreme i uređaja za sušenje voća, povrća i grožđa, kao i njihovih proizvoda
	304.5.3.2.	Nabavka opreme i uređaja za zamrzavanje voća i povrća, kao i njihovih proizvoda
	304.5.3.3.	Nabavka opreme i uređaja za blanširanje, pasterizaciju i sterilizaciju proizvoda
	304.5.3.4.	Nabavka opreme za prijem voća, povrća i grožđa, kao i preradu, punjenje i pakovanje njihovih proizvoda
	304.5.3.5.	Nabavka opreme za proizvodnju vina, rakija i drugih alkoholnih pića, kao i opreme za degustacione sale
	304.5.3.6.	Nabavka opreme za čišćenje, pranje i dezinfekciju (sterilizaciju) objekata, opreme, alata, uređaja i mašina, uključujući i opremu za garderobe i sanitarne prostorije
	304.5.3.7.	Nabavka opreme za dezinfekciju radnika
	304.5.3.8.	Nabavka laboratorijske opreme (bez staklenog pribora) za internu upotrebu, kao deo prerađivačkog pogona
	304.5.3.9.	Marketing proizvoda

Prerada uljanih kultura i marketing	304.5.4.1.	Nabavka opreme i uređaja za hladno ceđenje uljanih kultura
	304.5.4.2.	Nabavka opreme i uređaja za fizičku rafinaciju uljanih kultura
	304.5.4.3.	Nabavka opreme za punjenje i pakovanje ulja
	304.5.4.4.	Nabavka opreme za čišćenje, pranje i dezinfekciju (sterilizaciju) objekata, opreme, alata, uređaja i mašina, uključujući i opremu za garderobe i sanitarne prostorije
	304.5.4.5.	Nabavka opreme za dezinfekciju radnika
	304.5.4.6.	Nabavka laboratorijske opreme (bez staklenog pribora) za internu upotrebu, kao deo prerađivačkog pogona
	304.5.4.7.	Marketing proizvoda
Prerada gajenog, začinskog, lekovitog i aromatičnog bilja i marketing	304.5.5.1.	Nabavka opreme i uređaja za sušenje gajenog začinskog, lekovitog i aromatičnog bilja, kao i proizvoda od njih
	304.5.5.2.	Nabavka opreme za preradu gajenog začinskog, lekovitog i aromatičnog bilja kao i proizvoda od njih
	304.5.5.3.	Nabavka opreme i uređaja za destilaciju gajenog začinskog, lekovitog i aromatičnog bilja, kao i proizvoda od njih (za potrebe farmaceutske industrije)
	304.5.5.4.	Nabavka opreme i uređaja za ekstrakciju gajenog začinskog, lekovitog i aromatičnog bilja, kao i proizvoda od njih
	304.5.5.5.	Nabavka opreme i uređaja za pakovanje i skladištenje gajenog začinskog, lekovitog i aromatičnog bilja, kao i proizvoda od njih
	304.5.5.6.	Nabavka opreme za čišćenje, pranje i dezinfekciju (sterilizaciju) objekata, opreme, alata, uređaja i mašina, uključujući i opremu za garderobe i sanitarne prostorije
	304.5.5.7.	Nabavka opreme za dezinfekciju radnika
	304.5.5.8.	Nabavka laboratorijske opreme (bez staklenog pribora) za internu upotrebu, kao deo prerađivačkog pogona
	304.5.5.9.	Marketing proizvoda
Prerada pčelinjih proizvoda i marketing	304.5.6.1.	Nabavka opreme i uređaja za preradu pčelinjih proizvoda
	304.5.6.2.	Nabavka opreme i uređaja za pakovanje i skladištenje pčelinjih proizvoda
	304.5.6.3.	Nabavka opreme za čišćenje, pranje i dezinfekciju (sterilizaciju) objekata, opreme, alata, uređaja i mašina, uključujući i opremu za garderobe i sanitarne prostorije
	304.5.6.4.	Nabavka opreme za dezinfekciju radnika
	304.5.6.5.	Nabavka laboratorijske opreme (bez staklenog pribora) za internu upotrebu, kao deo prerađivačkog pogona
	304.5.6.6.	Marketing proizvoda
Prerada gajenih vrsta gljiva i marketing	304.5.7.1.	Nabavka opreme i uređaja za sušenje gajenih vrsta gljiva, kao i proizvoda od njih
	304.5.7.2.	Nabavka opreme i uređaja za zamrzavanje gajenih vrsta gljiva, kao i proizvoda od njih
	304.5.7.3.	Nabavka opreme i uređaja za blanširanje, pasterizaciju i sterilizaciju proizvoda
	304.5.7.4.	Nabavka opreme za prijem, preradu, punjenje i pakovanje gajenih vrsta gljiva i proizvoda od njih
	304.5.7.5.	Nabavka opreme za čišćenje, pranje i dezinfekciju (sterilizaciju) objekata, opreme, alata, uređaja i mašina, uključujući i opremu za garderobe i sanitarne prostorije
	304.5.7.6.	Nabavka opreme za dezinfekciju radnika
	304.5.7.7.	Nabavka laboratorijske opreme (bez staklenog pribora) za internu upotrebu, kao deo prerađivačkog pogona
	304.5.7.8.	Marketing proizvoda

Prerada plodova sakupljenih iz prirode i marketing	304.5.8.1.	Nabavka opreme i uređaja za sušenje plodova sakupljenih iz prirode, kao i proizvoda od njih
	304.5.8.2.	Nabavka opreme i uređaja za zamrzavanje plodova sakupljenih iz prirode, kao i proizvoda od njih
	304.5.8.3.	Nabavka opreme i uređaja za blanširanje, pasterizaciju i sterilizaciju proizvoda
	304.5.8.4.	Nabavka opreme za prijem voća, povrća i grožđa, kao i preradu, punjenje i pakovanje proizvoda od njih
	304.5.8.5.	Nabavka opreme za čišćenje, pranje i dezinfekciju (sterilizaciju) objekata, opreme, alata, uređaja i mašina, uključujući i opremu za garderobe i sanitarne prostorije
	304.5.8.6.	Nabavka opreme za dezinfekciju radnika
	304.5.8.7.	Nabavka laboratorijske opreme (bez staklenog pribora) za internu upotrebu, kao deo prerađivačkog pogona
	304.5.8.8.	Marketing proizvoda
G. PODSTICAJI ZA PRIPREMU I SPROVOĐENJE LOKALNIH STRATEGIJA RURALNOG RAZVOJA (VAŽI SAMO ZA POKRAJINSKI SEKRETARIJAT ZA POLJOPRIVREDU, VODOPRIVREDU I ŠUMARSTVO)		
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	202.1.	Sprovođenje lokalnih strategija razvoja
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	202.1.1.	Jedna ili više mera definisanih oblastima A, B ili V (po sopstvenom izboru partnerstva za teritorijalni ruralni razvoj)
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	202.2.	Umrežavanje i saradnja između partnerstva za teritorijalni ruralni razvoj
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	202.2.1.	Umrežavanje i saradnja na nacionalnom nivou
	202.2.2.	Umrežavanje i saradnja na međunarodnom nivou
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	202.3.	Ukupni troškovi nastali aktivnostima partnerstva za teritorijalni ruralni razvoj
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	202.3.1.	Vođenje partnerstva za teritorijalni ruralni razvoj
	202.3.2.	Usvajanje veština
	202.3.3.	Troškovi animacija stanovništva
D. UNAPREĐENJE SISTEMA KREIRANJA I PRENOSA ZNANJA		
	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	305.	Razvoj tehničko-tehnoloških, primenjenih, razvojnih i inovativnih projekata u oblasti poljoprivrede i ruralnog razvoja
Mera	306.	Podrška pružanju saveta i informacija poljoprivrednim proizvođačima, udruženjima, zadrugama i drugim pravnim licima u poljoprivredi (važi samo za pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo)

Tabela 4. Vrste mera posebnih podsticaja

	<i>Šifra mere</i>	<i>Mera podrške / investicija</i>
Mera	401	Podsticaji za sprovođenje odgajivačkih programa radi ostvarivanja odgajivačkih ciljeva u stočarstvu
Mera	402	Podsticaji za promotivne aktivnosti u poljoprivredi i ruralnom razvoju
	<i>Šifra investicije</i>	<i>Lista potencijalnih investicija u okviru mere</i>
	402.1	Informativne aktivnosti: sajmovi, izložbe, manifestacije, studentska putovanja
	402.2.	Stručno osposobljavanje i aktivnosti za sticanje veština i pokazne aktivnosti
Mera	403	Podsticaji za proizvodnju sadnog materijala i sertifikaciju i klonsku selekciju

Tabela 5. Vrste mera koje nisu predviđene u okviru mera direktnih plaćanja, mera kreditne podrške, mera ruralnog razvoja i u okviru posebnih podsticaja²

Šifra mere	Mera
601	
602	
...	
...	

² Ukoliko jedinica lokalne samouprave planira da sprovede mere koje nisu predviđene Šifarnikom mera, prva takva mera se u Obrascu 1 navodi pod šifrom 601, sledeća pod šifrom 602. i tako redom za svaku planiranu meru.

7.2. Obrazac 2

Izveštaj o sprovođenju mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja za _____³

OPŠTI PODACI:	
Autonomna pokrajina	
Oblast	
Grad ili opština	

1. Izveštaj o sprovedenim merama poljoprivedne politike i politike ruralnog razvoja

Sektor	Šifra	Mera podrške	Broj podnetih zahteva/prijava	Broj isplaćenih zahteva/prijava (prenete obaveze)	Planirana sredstva	Isplaćena sredstva	Isplaćena sredstva (prenete obaveze)	Iznos podsticaja po jedinici mere (apsolutni iznos u RSD)	Procenat podsticaja po korisniku (%)	Ukupna vrednost investicija u RSD (sredstva JLS i sredstva korisnika)	Ukupna vrednost investicija u RSD (sredstva JLS i sredstva korisnika) za prenete obaveze

³ Upisuje se naziv jedinice lokalne samouprave koja podnosi izveštaj o sprovođenju mera poljoprivredne politike i politike ruralnog razvoja i godina za koju se podnosi.

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
338.435:352.07(497.11)(035)

ДРАГУТИНОВИЋ, Стефан, 1985–

Priručnik za praćenje programa podrške za
sprovođenje poljoprivredne politike i politike ruralnog
razvoja jedinica lokalne samouprave i izveštavanje o
njemu / Stefan Dragutinović, Slobodan Živanović, Sanja
Prodanović. – Beograd : Stalna konferencija gradova i
opština – Savez gradova i opština, 2018 (Beograd : Dosije
studio). – 57 str. : graf. prikazi, tabele ; 24 cm

Tiraž 500.

ISBN 978-86-88459-92-1

1. Продановић, Сања, 1964– [аутор]

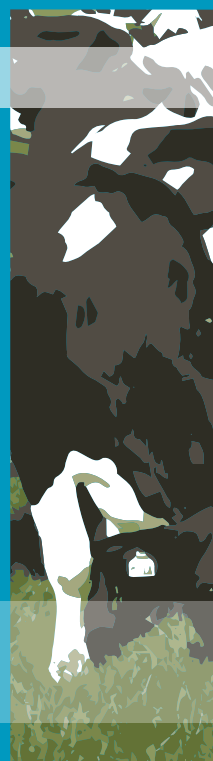
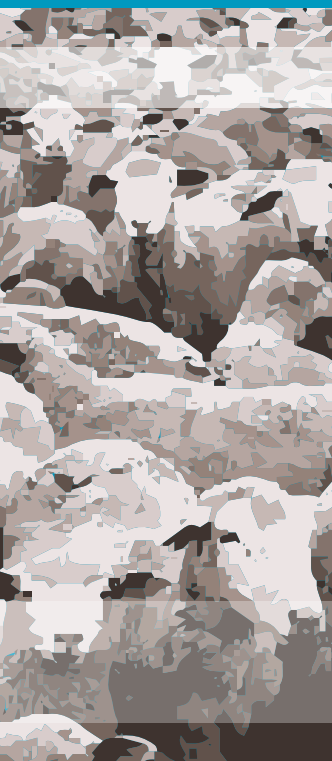
2. Живановић, Слободан, 1978– [аутор]

а) Рурални развој – Локална самоуправа – Србија –
Приручници

COBISS.SR-ID 270940684

Stalna konferencija gradova i opština

Savez gradova i opština Srbije

Makedonska 22/VIII
11000 Beograd
Srbija

Tel: 011 3223 446
Faks: 011 3221 215
E-mail: secretariat@skgo.org

www.skgo.org
www.facebook.com/skgo.sctm
www.twitter.com/skgo_sctm

ISBN 978-86-88459-91-4

9 788688 459914 >